

ΈΚΘΕΣΗ 2019

ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ-ΚΥΠΡΟΥ

Συντάκτης: Γ. Μπογιατζοπούλου
Επεξεργασία στοιχείων: Σ. Πουγούνια

Λευκωσία, Ιούλιος 2020

Πίνακας περιεχομένων

1	Οικονομία Κύπρου	1
1.1	Επισκόπηση της οικονομίας Κύπρου	1
1.1.1	Η δομή της οικονομίας.....	1
1.1.2	Βασικά οικονομικά μεγέθη.....	4
1.1.3	Εξωτερικό εμπόριο	6
1.1.3.1	Εμπόριο αγαθών	6
1.1.3.2	Εμπόριο υπηρεσιών	10
1.1.4	Επενδύσεις.....	12
1.2	Οικονομικές προβλέψεις 2019	12
1.3	Οικονομικές σχέσεις Κύπρου	13
2	Οικονομικές σχέσεις Ελλάδας – Κύπρου	14
2.1	Διμερές εμπόριο	14
2.1.1	Εμπόριο αγαθών	14
2.1.2	Εμπόριο υπηρεσιών	17
2.2	Άμεσες επενδύσεις	17
2.2.1	Επενδύσεις της Ελλάδας στην Κύπρο	17
2.2.2	Επενδύσεις της Κύπρου στην Ελλάδα.....	17
2.3	Θεσμικό πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας Ελλάδας - Κύπρου.....	18
2.4	Απολογισμός δράσεων οικονομικής διπλωματίας 2019	18
3	Συμπεράσματα – προτάσεις.....	19
3.1	Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών	19
3.2	Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων.....	19
3.3	Προτάσεις δράσεων ενίσχυσης εξωστρέφειας	19
4	Παράρτημα	21
4.1	Αναλυτικά στατιστικά στοιχεία.....	21
4.2	Χρήσιμες διευθύνσεις.....	37

1 Οικονομία Κύπρου

1.1 Επισκόπηση της οικονομίας της Κύπρου

Η οικονομία της Κύπρου είναι μία μικρή ανοικτή οικονομία που αναπτύσσεται κυρίως λόγω των επιδόσεων της στον τομέα των υπηρεσιών. Ο επιχειρηματικός ιστός αποτελείται κατά κύριο λόγο από μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Από το 2015 η κυπριακή οικονομία καταγράφει θετική πορεία σε συνθήκες μακροοικονομικής σταθερότητας. Μεταξύ 2016-2019 η κυπριακή οικονομία κατέγραφε υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, μεταξύ των μεγαλύτερων της ΕΕ, με μείωση της ανεργίας, άνοδο της ανταγωνιστικότητας, αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης και των επενδύσεων. Όπως ήταν αναμενόμενο, οι προοπτικές της εξωστρεφούς κυπριακής οικονομίας δεν έμειναν ανεπηρέαστες από την αβεβαιότητα που επικρατεί παγκοσμίως λόγω της πανδημίας. Στο τελευταίο Πρόγραμμα Σταθερότητας που υπέβαλε η Κύπρος στην ΕΕ περιλαμβάνονται τρεις εναλλακτικές πιθανότητες συρρίκνωσης του ΑΕΠ, κατά 5,7 ή 13%. Η τρέχουσα προοπτική της πιστοληπτικής ικανότητας της Κύπρου είναι σταθερή από τους Fitch (BBB-), S&P (BBB-) και DBRS (BBB(L)) και θετική από τον Moody's (Ba2).

1.1.1 Η δομή της οικονομίας

Το μεγαλύτερο μέρος του κυπριακού ΑΕΠ παράγεται στον τομέα των υπηρεσιών. Όπως προκύπτει από ανάλυση της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου, η επιτευχθείσα οικονομική ανάπτυξη κατά το 2019 οφείλεται στην αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης αλλά και των ακαθάριστων επενδύσεων πάγιου κεφαλαίου του ιδιωτικού τομέα. Τη σημαντικότερη συνεισφορά στη μεγέθυνση του ΑΕΠ το 2019 είχαν οι τομείς των Ξενοδοχείων και Εστιατορίων, του Εμπορίου, των Κατασκευών και των Μεταφορών, ενώ ο τομέας των χρηματοπιστωτικών και ασφαλιστικών δραστηριοτήτων παρουσίασε εκ νέου συρρίκνωση.

Τουρισμός

Ο τουριστικός τομέας αποτελεί έναν από τους σημαντικούς παράγοντες ανάπτυξης της κυπριακής οικονομίας. Το 2019 οι αφίξεις επισκεπτών ανήλθαν σε 3,977 εκατομμύρια έναντι 3,939 εκατ. το 2018 σημειώνοντας αύξηση 1% και καταγράφοντας άνοδο, αν και με χαμηλότερους ρυθμούς, για έκτο συνεχές έτος. Όσον αφορά στις επιμέρους αγορές, η σημαντικότερη με συμμετοχή 33,3 % ήταν το Ηνωμένο Βασίλειο με 1,33 εκατομμύρια (αύξηση 0,2%). Παρά τη οριακή μείωση της τάξης του 0,2% η ρωσική αγορά παρέμεινε στην δεύτερη θέση με 782 χιλιάδες αφίξεις (19,7%) και στην τρίτη θέση το Ισραήλ (294 χιλιάδες αφίξεις, +26,3%% έναντι 2018). Οι αφίξεις από τη Γερμανία κατέγραψαν μείωση 19,9% και ανήλθαν σε 151 χιλιάδες, ενώ με χαμηλότερο ρυθμό μειώθηκαν οι αφίξεις από την Ελλάδα (-8%, 171 χιλιάδες) και τη Σουηδία (-6%, 145 χιλιάδες).

Μικρή μείωση (1%) κατεγράφη στα έσοδα από τον τουρισμό το 2019 (2,68 δισεκ.Ευρώ έναντι 2,71 το 2018). Η κατά κεφαλή δαπάνη τουριστών ανήλθε σε 675 Ευρώ έναντι 688 το 2018, ενώ η κατά κεφαλήν ημερήσια δαπάνη παρέμεινε στα ίδια περίπου επίπεδα (74,96 Ευρώ έναντι 74,81 το 2018).

Σύμφωνα μεν Εθνική Στρατηγική Τουρισμού που ολοκληρώθηκε στις αρχές του τρέχοντος έτους στόχος της Κύπρου είναι να συγκαταλέγεται μεταξύ των 30 πιο ανταγωνιστικών

τουριστικών προορισμών έως το 2030, με ετήσια συνεισφορά του τομέα στην οικονομία 4,5 δισεκ. Ευρώ, έναντι 2,9 δισεκατ. σήμερα. Η εθνική στρατηγική για τον τουρισμό περιλαμβάνει περιορισμό της εποχικότητας, ανάπτυξη του τουριστικού προϊόντος σε ορεινές περιοχές, έμφαση σε ποιοτικές τουριστικές υπηρεσίες, χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας και ενίσχυση της εικόνας της χώρας ως προορισμού με περιβαλλοντικές ευαισθησίες, καθώς επίσης αναβάθμιση του τουριστικού branding της χώρας.

Ναυτιλία

Σύμφωνα με στοιχεία του Υφυπουργείου Ναυτιλίας, που λειτουργεί από 1.03.2018, η Κύπρος αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα διεθνή κέντρα πλοιοδιαχείρισης και το μεγαλύτερο στην Ευρώπη. Από άποψη μεγέθους ο κυπριακός στόλος είναι ο τρίτος στην ΕΕ και ο ενδέκατος παγκοσμίως. Στο κυπριακό νηολόγιο είναι εγγεγραμμένα 1100 ποντοπόρα πλοία συνολικής χωρητικότητας περί τους 25 εκατομμύρια τόνους, ενώ στο καθεστώς φόρου χωρητικότητας, που παρατάθηκε έως το 2029, υπόκεινται 215 εταιρίες ναύλωσης και πλοιοδιαχείρισης. Το ετήσιο συνολικό κόστος της σχετικής κρατικής ενίσχυσης αναμένεται να ανέλθει σε 15,4 εκατομμύρια Ευρώ και αναμένεται να υπερκαλυφθεί από την ανάπτυξη των ναυτιλιακών δραστηριοτήτων στη χώρα.

Σημαντικό τομέα οικονομικής δραστηριότητας για την Κύπρο αποτελεί η διαχείριση πλοίων. Σύμφωνα με έρευνα της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου, τα έσοδα από την πλοιοδιαχειριστική δραστηριότητα ανήλθαν το 2019 σε 1.104 εκατομμύρια Ευρώ, έναντι 1.034 εκατομμυρίων το 2018 και 948 το 2017, ενώ η συμμετοχή των εσόδων στη διαμόρφωση του ΑΕΠ ανήλθε σε 5%. Σε εξαμηνιαία βάση κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2019 η συμμετοχή των εσόδων από πλοιοδιαχείριση στο κυπριακό ΑΕΠ ανήλθε σε 5,2% έναντι 4,9% τα τρία προηγούμενα εξάμηνα. Κατά το 2019 το σημαντικότερο μέρος των εσόδων προήλθε από συναλλαγές με τη Γερμανία, η ποσοστιαία συμμετοχή της οποίας περιορίστηκε, όμως, σε 45% το δεύτερο εξάμηνο του έτους έναντι 48% το πρώτο εξάμηνο. Κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2019 αύξηση σημειώθηκε στην ποσοστιαία συμμετοχή των εσόδων από την Ελβετία (10 από 3%), ενώ με μικρότερα ποσοστά συμμετείχαν η Μάλτα και η Ελλάδα (8%), η Νορβηγία και το Ηνωμένο Βασίλειο (με 3%). Το ίδιο διάστημα διατηρήθηκε η τάση διεύρυνσης της συμμετοχής των εσόδων από την κατηγορία διαχείριση πληρώματος, που παρατηρείται ήδη από το 2017. Από την έρευνα προκύπτει επίσης, βάσει του ύψους των εσόδων, επίταση της συγκέντρωσης της δραστηριότητας σε μικρό αριθμό μεγάλων εταιριών (το 97% των εσόδων πραγματοποιήθηκε από το 24% των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο, έναντι το 93% των εσόδων από το 32% των εταιριών το δεύτερο εξάμηνο του 2019).

Κατασκευές

Σύμφωνα με στοιχεία του Συνδέσμου Επιχειρηματιών Ανάπτυξης Γης, ο κατασκευαστικός τομέας απασχολεί περί τις 40 χιλιάδες εργαζόμενους, παράγει το 36% του ΑΕΠ και συνεισφέρει κατά 8% στα κρατικά έσοδα. Η συνεισφορά του κατασκευαστικού τομέα στην αύξηση του ΑΕΠ της Κύπρου αντιστοιχούσε κατά το 2019 σε 0,8% έναντι 1,3% το 2018, ενώ το σύνολο του τομέα των ακινήτων (κατασκευές και δραστηριότητες ακίνητης περιουσίας) αντιστοιχούσε στο 1%. Η κατασκευαστική δραστηριότητα συνέχισε να καταγράφει ανοδική πορεία καθ' όλη τη διάρκεια του 2019, με το δείκτη παραγωγής κτιρίων στον κατασκευαστικό τομέα να καταγράφει κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2019 ετήσια αύξηση 13,6%. Ο δείκτης παραγωγής στις κατασκευές ανήλθε το 2019 σε 202,91 με έτος βάσης το 2015, ο δείκτης τιμών παραγωγού σε 111,55 και ο δείκτης τιμών κατασκευαστικών υλικών

σε 101,40. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Τμήματος Κτηματολογίου & Χωρομετρίας του Υπουργείου Εσωτερικών, οι πωλήσεις ακινήτων αυξήθηκαν το 2019 κατά 12,2% σε ετήσια βάση. Σημαντικότερο υπήρξε το ποσοστό αύξησης κατάθεσης πωλητηρίων εγγράφων από εγχώριους αγοραστές (20,7%). Οι αγορές ακινήτων από αλλοδαπούς, όπως φαίνεται από την κατάθεση πωλητηρίων εγγράφων αυξήθηκε κατά 2,6% ετησίως, αλλά ειδικότερα το δεύτερο εξάμηνο του 2019 μειώθηκε κατά 9,6% έναντι του πρώτου εξαμήνου, κυρίως λόγω της αυστηροποίησης των κριτηρίων του κυπριακού επενδυτικού προγράμματος (Μάιος 2019). Στη διάρκεια του 2019 ο δείκτης τιμών κατοικιών διατήρησε ανοδική τάση.

Ο αριθμός των εγκεκριμένων αδειών οικοδομής κατέγραψε αύξηση 5,6% τους δύο πρώτους μήνες του 2020. Σύμφωνα, όμως, με τα πρώτα διαθέσιμα στοιχεία τους πέντε πρώτους μήνες του έτους έχουν σχεδόν υποδιαπλασιασθεί οι πωλήσεις ακινήτων στην Κύπρο (-46%), με τη μεγαλύτερη πτώση να καταγράφεται στη Λεμεσό. Η επίδραση της πανδημίας στις προοπτικές της κατασκευαστικής δραστηριότητας και την τοπική κτηματαγορά δεν μπορεί να αποτιμηθεί με ασφάλεια. Παράγοντες της τοπικής αγοράς εκτιμούν ότι η επίδραση θα είναι βραχυπρόθεσμη και αναμένεται ανάκαμψη από το 2021, ενώ ανησυχίες έχουν διατυπωθεί για το τμήμα της αγοράς φοιτητικών κατοικιών, στην περίπτωση που δεν επαναλειτουργήσουν με δια ζώσης διδασκαλία τμήματα των Πανεπιστημίων στα οποία φοιτούν πολλοί αλλοδαποί φοιτητές.

Συλλογικά Επενδυτικά Ταμεία

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου στον τομέα των συλλογικών επενδυτικών ταμείων σημειώθηκε αύξηση των υπό διαχείριση στοιχείων ενεργητικού από 3,9 δισεκατομμύρια Ευρώ το τέλος του 2017 και 6,3 δισεκατομμύρια Ευρώ περίπου το 2018, σε 8,3 δισεκ. το τέλος του 2019. Ως προς τους τομείς επενδύσεων, το υπό διαχείριση ενεργητικό ανερχόταν στον τομέα της ενέργειας σε 125,8 εκατ. Ευρώ (1.52% του συνόλου), στο τομέα της χρηματοοικονομικής τεχνολογίας (Fintech) σε 31 εκατομμύρια (0,38% του συνόλου) και στον τομέα της ναυτιλίας σε 22,8 εκατομμύρια (0,28%).

Επί συνόλου 124 ΟΣΕ, 111 κυπριακοί ΟΣΕ κατέχουν το 70% του συνολικού υπό διαχείριση ενεργητικού και 87 επενδύουν μερικώς ή ολικώς στην Κύπρο (13,4% του συνολικού ενεργητικού, περί το 1 δισεκ.). Το 12% των επενδύσεων στην Κύπρο, πραγματοποιείται σε μετοχές, ενώ οι επενδύσεις σε ακίνητα αποτελούν το 23%.

Εκπαίδευση

Σύμφωνα με μελέτη της Ernst&Young, το 2016 η συνολική, άμεση και έμμεση, συνεισφορά της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στο κυπριακό ΑΕΠ ανήλθε σε 4,8%. Η απασχόληση στον τομέα και σε παρελκόμενες δραστηριότητες ανήλθε σε 9.500 άτομα. Αναφέρουμε ενδεικτικά ότι κατά το ακαδημαϊκό έτος 2015/2016 φοιτούσαν στα 5 ιδιωτικά πανεπιστήμια της Κύπρου 18.615 φοιτητές εκ των οποίων οι 9.578 αλλοδαποί, ενώ κατά το ακαδημαϊκό έτος 2016/2017 το σύνολο ανήλθε σε 21.415 φοιτητές και ο αριθμός των αλλοδαπών σε 12.318. Η τάση παρέμεινε αυξητική κατά το επόμενο ακαδημαϊκό έτος 2017/2018 (σύνολο 22.359, αλλοδαποί 13.583), που αποτελεί την πλέον πρόσφατη περίοδο αναφοράς της κυπριακής Στατιστικής Υπηρεσίας. Σύμφωνα με τη μελέτη της Ernst&Young η συνεισφορά της

ιδιωτικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην κυπριακή οικονομία θα μπορούσε να διπλασιασθεί έως το 2023. Στην Κύπρο πέραν των τριών δημοσίων Πανεπιστημίων (Πανεπιστήμιο Κύπρου, ΤΕΠΑΚ και Ανοικτό Πανεπιστήμιο) λειτουργούν πέντε ιδιωτικά (Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο, Πανεπιστήμιο Frederick, University of Central Lancashire και Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφου).

1.1.2 Βασικά οικονομικά μεγέθη

Πίνακας 1: Βασικά οικονομικά μεγέθη Κύπρου

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ονομαστικό ΑΕΠ εκατ.Ευρώ	17.995,0	17.408,5	17.826,9	18.872,9	20.039,7	21.137,8	21.943,6
Μεταβολή ΑΕΠ	-6,6	-1,9	3,4	6,7	4,4	4,1	3,2
Κατά κεφαλήν Α.Ε.Π (Ευρώ)	20.880	20.420	21.030	22.160	23.320	24.290	24.920
Ανεργία %	15,9	16,1	14,9	12,9	11,1	8,4	7,1
Πληθωρισμός	-0,4	-1,4	-2,1	-1,4	0,5	1,4	0,3
Δημοσιονομικό ισοζύγιο (% ΑΕΠ)	-5,8	-8,7	-1,0	0,3	2	-3,7	1,7
Πρωτογενές ισοζύγιο (% ΑΕΠ)	-1,8	-5,9	1,7	3	4,3	-2	5,2
Δημόσιο χρέος (% ΑΕΠ)	104,0	109,2	107,5	103,4	93,9	100,6	95,5
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών εκατ.ευρώ	-265,4	-709,2	-80,2	-795,6	-1.021,7	-931,2	-1.473,5
Επίσημα συναλλαγματικά αποθέματα εκατ.Ευρώ	666,1	732,8	740,5	775,3	740,3	809	920,2

(Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, Στατιστική Υπηρεσία, Κεντρική Τράπεζα Κύπρου)

Ο ρυθμός ανάπτυξης της κυπριακής οικονομίας κατά το 2019 διατηρήθηκε σε υψηλά επίπεδα 3,2%. Ο θετικός ρυθμός ανάπτυξης των τελευταίων ετών προέρχεται από την ανάκαμψη όλων σχεδόν των τομέων της οικονομίας. Από πλευράς ζήτησης, το 2019 η ιδιωτική κατανάλωση συνέχισε να καταγράφει υψηλούς ανοδικούς ρυθμούς ανάπτυξης. Μετά τη σημαντική αύξηση του 2017 και τη μείωση του 2018, οι επενδύσεις παγίου κεφαλαίου κατέγραψαν το 2019 μικρή αύξηση. Από τομεακής πλευράς, θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης παρουσίασαν οι τομείς των κατασκευών, ενημέρωση και επικοινωνία, επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες και τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία. Αρνητικό ρυθμό ανάπτυξης κατέγραψε ο τομέας χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες. Ο τομέας του τουρισμού συνέχισε να διευρύνεται με υψηλούς ρυθμούς παρουσιάζοντας επιμήκυνση της περιόδου επισκεψιμότητας. Οι αφίξεις τουριστών, μετά τη θεαματική αύξηση το 2016 (19.8%), το 2017 (14.6%), το 2018 (7.8%) αυξήθηκαν κατά 1% και ανήλθαν σε 4 περίπου εκατομμύρια.

Η ανεργία το 2019, μειώθηκε σε 7,1% του εργατικού δυναμικού, έναντι ποσοστού ανεργίας 8,4% το 2018, παρουσιάζοντας σημαντική πτώση. Το ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας καθώς και η ανεργία μεταξύ των νέων παραμένει υψηλό, παρουσιάζοντας όμως πτωτική τάση. Η συνολική απασχόληση αυξήθηκε κατά 3,1% το 2019 σε σύγκριση με αύξηση 4,1% το 2018.

Ο πληθωρισμός κατά το 2019, παρουσίασε θετική μεταβολή της τάξης του 0,3% σε σύγκριση με 1,4% το 2018 και μετά από την παρατεταμένη συνεχή αρνητική τάση, η οποία άρχισε περί τα τέλη του 2014. Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ), για την περίοδο Ιανουαρίου-Δεκεμβρίου 2019, σημείωσε θετική μεταβολή της τάξης του 0,5% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2018. Η θετική πορεία του πληθωρισμού οφείλεται κυρίως στις αυξήσεις που παρατηρήθηκαν στις τιμές των υπηρεσιών και των μη επεξεργασμένων τροφίμων. Κατά το πρώτο τετράμηνο του 2020, κατεγράφη πτωτική πορεία σε όλους του συντελεστές του εναρμονισμένου δείκτη τιμών καταναλωτή, με εξαίρεση τα τρόφιμα και τις υπηρεσίες, λόγω των σημαντικών αρνητικών επιδράσεων από την πανδημία και των μειώσεων στις τιμές της ενέργειας.

Κατά το 2019, το δημοσιονομικό ισοζύγιο της Γενικής Κυβέρνησης παρουσίασε πλεόνασμα ύψους 380,5 εκ. Ευρώ (1,7% του ΑΕΠ) έναντι ελλείμματος 777 εκατομμυρίων (3,7% του ΑΕΠ) το 2018. Το πρωτογενές πλεόνασμα της Γενικής Κυβέρνησης διαμορφώθηκε σε 1.142 εκ. Ευρώ (5,2% του ΑΕΠ).

Το δημόσιο χρέος της Γενικής Κυβέρνησης κατά το τέλος του 2019 ανήλθε σε 20,96 δισεκ. Ευρώ (95,5% του ΑΕΠ) έναντι 21,3 δισεκ. (100,6% του ΑΕΠ) κατά το τέλος του προηγούμενου έτους, λόγω κυρίως αποπληρωμής μέρους του χρέους από την ειδική έκδοση ομολόγων για τη ΣΚΤ κατά το 2018, στο πλαίσιο ολοκλήρωσης της συναλλαγής πώλησης μέρους των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της προς την Ελληνική Τράπεζα. Ως ποσοστό του ΑΕΠ το δημόσιο χρέος κατά το 2019 μειώθηκε κατά 5,1 ποσοστιαίες μονάδες σε σύγκριση με το 2018.

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία που έδωσε στη δημοσιότητα η Κεντρική Τράπεζα Κύπρου, στις 31.12.2019 τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια στο κυπριακό τραπεζικό σύστημα ανήλθαν σε 8,972 δισεκατομμύρια Ευρώ, σημειώνοντας πτώση 1,3 δισεκ. έναντι του 2018 (10,260 δισεκ.). Έναντι του Δεκεμβρίου 2014, που κατεγράφη ύψος μη εξυπηρετούμενων δανείων 27,3 δισεκατομμύρια Ευρώ, η ποσοστιαία μείωση ανήλθε σε 67,2%. Σημαντικός περιορισμός των ΜΕΔ κατεγράφη το 2018 λόγω της απορρόφησης της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας από την Ελληνική Τράπεζα αλλά και των πωλήσεων δανείων από την Τράπεζα Κύπρου. Το 2019, η μείωση υπήρξε σημαντικότερη στα ΜΕΔ των επιχειρήσεων (794 εκατομμύρια) που ανήλθαν σε 3,971 δισεκ. έναντι 4,765 το 2018, ενώ τα ΜΕΔ των νοικοκυριών ανήλθαν σε 4,637 δισεκ. έναντι 5,166 το 2018 (μείωση κατά 529 εκατομμύρια). Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση της ΚΤΚ η οικονομική ευρωστία του τραπεζικού τομέα έχει βελτιωθεί, με δείκτη βασικών ιδίων κεφαλαίων 17,0% στις 31.12.2019 και αντίστοιχο ευρωπαϊκό μέσο όρο 14,6% στο τέλος του ίδιου μήνα. Η ρευστότητα των τραπεζών έχει επίσης ενισχυθεί, με τους εποπτικούς δείκτες να είναι αρκετά υψηλότεροι τόσο από τους ελάχιστους απαιτούμενους όσο και από τους αντίστοιχους ευρωπαϊκούς.

Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών αυξήθηκε από 931,2 εκατ. Ευρώ (4,4% του ΑΕΠ) το 2018, σε 1.473,5 εκατ. (6,8% του ΑΕΠ), το 2019. Η διεθνής επενδυτική θέση σημείωσε μικρή βελτίωση στο τέλος του 2019, παρουσιάζοντας καθαρή θέση παθητικού 25.459,5 εκατ. Ευρώ, έναντι 25.631,1 εκατομμυρίων στο τέλος του προηγούμενου έτους. Το Δεκέμβριο του 2019 το καθαρό εξωτερικό χρέος αυξήθηκε κατά 1.425,5 εκατ. Ευρώ, σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, φτάνοντας στα 85.650,4 εκατομμύρια, τον Δεκέμβριο του 2019.

1.1.3 Εξωτερικό εμπόριο

Πίνακας 2: Εξωτερικό εμπόριο Κύπρου

	2015	2016	2017	2018	2019
Εξαγωγές αγαθών	3.027,34	2.714,18	2.968,38	4.309,88	3.146,18
Εισαγωγές αγαθών	6.434,71	7.117,49	8.216,21	9.199,95	8.235,91
Εμπορικό ισοζύγιο	-3.407,38	-4.403,31	-5.247,83	-4.890,07	-5.089,73
Εξαγωγές υπηρεσιών	9.659,09	10.755,30	11.899,8	11.836,22	12.321,67
Εισαγωγές υπηρεσιών	5.951,43	6.268,85	6.966,5	6.997,1	7.638,3
Ισοζύγιο υπηρεσιών	3.707,66	4.486,45	4.933,3	4.839,1	4.683,4

Πηγές: Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, Κεντρική Τράπεζα Κύπρου, Αξία: εκατομμύρια Ευρώ

1.1.3.1 Εμπόριο αγαθών

Κατά το 2019 σημειώθηκε συρρίκνωση του εξωτερικού εμπορίου αγαθών με πτώση τόσο των εισαγωγών (-10%) όσο και των εξαγωγών (-27%). Οι εισαγωγές αγαθών ανήλθαν σε 8,2 δισεκατομμύρια Ευρώ το 2019 έναντι 9,1 δισεκ.το 2018 και οι εξαγωγές μειώθηκαν από 4,3 το 2018 σε 3,1 δισεκατομμύρια Ευρώ το 2019. Η πτωτική τάση αφορούσε και τις ειδικότερες κατηγορίες, εισαγωγές για επιτόπια κατανάλωση, εγχώριες εξαγωγές και επανεξαγωγές.

Έτος	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ c.i.f		ΕΞΑΓΩΓΕΣ f.o.b			Εμπορικό ισοζύγιο	Εξαγωγές ως ποσοστό των εισαγωγών (%)	Εξαγωγές ως ποσοστό του ΑΕΠ (%)
	Σύνολο	Επιτόπια κατανάλωση	Εγχώριες	Επανεξαγωγές	Σύνολο			
2019	8.235,91	7.407,00	1.310,50	1.835,68	3.146,18	-5.089,73	38%	14%
2018	9.199,95	7.893,80	1.575,69	2.734,19	4.309,88	-4.890,07	47%	20%
2017	8.216,21	7.305,90	1.236,10	1.732,30	2.968,38	-5.247,83	36%	15%
2016	7.117,49	6.460,30	962,80	1.751,40	2.714,18	-4.403,31	38%	14%
2015	6.434,71	5.908,40	834,10	2.193,30	3.027,34	-3.407,38	47%	17%
2014	6.070,44	5.817,30	735,90	1.717,90	2.453,21	-3.617,23	40%	14%

Πηγές: Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, Αξία: εκατομμύρια Ευρώ

Πίνακας 3: Εξαγωγές αγαθών Κύπρου

	2018		2019		Μεταβολή %
	Αξία	% συνόλου	Αξία	% συνόλου	
89 Πλοία	1.459.828.480	33,9%	998.228.188	31,7%	-32%
27 Ορυκτά καύσιμα κλπ	1.013.536.494	23,5%	650.553.071	20,7%	-36%
30 Φάρμακα	309.513.800	7,2%	332.311.233	10,6%	7%
4 Γαλακτοκομικά	204.680.446	4,7%	229.008.640	7,3%	12%
85 Ηλ.Συσκευές	255.180.027	5,9%	114.603.270	3,6%	-55%
84 Μηχανήματα	118.176.362	2,7%	94.739.594	3,0%	-20%
99 Μη ταξινομημένα	56.347.299	1,3%	68.693.895	2,2%	22%
7 Λαχανικά	47.211.478	1,1%	50.433.066	1,6%	7%
29 Οργανικά χημικά	63.167.485	1,5%	45.947.236	1,5%	-27%
73 Τεχν..σίδηρο/χάλυβα	150.576.584	3,5%	45.795.500	1,5%	-70%
24 Καπνός	41.172.166	1,0%	42.405.380	1,3%	3%
20 Παρ.φρούτων-λαχανικών	38.047.407	0,9%	40.111.075	1,3%	5%
ΣΥΝΟΛΟ	4.309.883.194		3.146.178.241		-27%

Πηγές: Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, Αξία: Ευρώ

Επανεξαγωγές αγαθών Κύπρου 2018

Παρά την πτώση που παρατηρήθηκε το 2019 οι επανεξαγωγές συνιστούν διαχρονικά σημαντικό μέρος των κυπριακών εξαγωγών. Κατά το 2019 το ποσοστό συμμετοχής των επανεξαγωγών επί του συνόλου των εξαγωγών διαμορφώθηκε σε 58,3% έναντι 63,4% το 2018. Μεταξύ των κυριότερων κατηγοριών ως προς την αξία το ποσοστό των επανεξαγωγών προσεγγίζει το 100% στις κατηγορίες 89,29, 24 και 73. Το 2019 το 63% των κυπριακών εξαγωγών προς την Ελλάδα, σύμφωνα με τα στοιχεία της στατιστικής υπηρεσίας Κύπρου, αφορούσαν επανεξαγωγές, χαμηλότερες κατά 35% έναντι του 2018.

	2018			2019		
	Επανεξαγωγές	Εξαγωγές	% εξαγωγών	Επανεξαγωγές	Εξαγωγές	% εξαγωγών
89 Πλοία	1.456.884.092	1.459.828.480	99,8%	995.330.290	998.228.188	99,7%
27 Ορυκτά καύσιμα κλπ	368.003.673	1.013.536.494	36,3%	304.932.663	650.553.071	46,9%
85 Ηλ.Συσκευές	217.214.216	255.180.027	85,1%	113.225.250	144.603.270	78,3%
84 Μηχανήματα	78.565.857	118.176.362	66,5%	59.920.025	94.739.594	63,2%
29 Οργανικά χημικά	62.619.212	63.167.485	99,1%	45.605.641	45.947.236	99,3%
73 Αντικ. σίδηρο/χάλυβα	149.456.225	150.576.584	99,3%	44.535.632	45.795.500	97,2%
24 Καπνός	40.387.292	41.172.166	98,1%	42.397.630	42.405.380	100,0%
30 Φάρμακα	39.450.160	309.513.800	12,7%	30.765.016	332.311.233	9,3%
ΣΥΝΟΛΟ	2.734.188.637	4.309.883.194	63,4%	1.835.679.935	3.146.178.241	58,3%

Πηγές: Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, Αξία: Ευρώ

Εγχώριες Εξαγωγές αγαθών Κύπρου

Κατά το 2019 οι εγχώριες εξαγωγές συρρικνώθηκαν. Το σημαντικότερο μέρος των κυπριακών εγχωρίων εξαγωγών κατευθύνθηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο, την Ελλάδα, τη Γερμανία, τη Γαλλία, τη Σλοβενία και την Ολλανδία. Σύμφωνα με τα στοιχεία της στατιστικής υπηρεσίας Κύπρου, το 2019 οι εξαγωγές εγχωρίων προϊόντων προς την Ελλάδα παρέμειναν σταθερές με ελαφρά αυξητική τάση έναντι του 2018. Οι εγχώριες εξαγωγές αγροτικών προϊόντων αυξήθηκαν από 94,1 εκατομμύρια το 2018 σε 96,6 εκατομμύρια το 2019 και η ποσοστιαία συμμετοχή τους επί του συνόλου των εξαγωγών εγχωρίων προϊόντων από 6 σε 7,4%.

	2018		2019		Μεταβολή 2018-2019
	Αξία	% Εγχωρίων	Αξία	% Εγχωρίων	
					-46%
27 Ορυκτά καύσιμα	645.532.821	41,0%	345.620.408	26,4%	12%
30 Φάρμακα	270.063.640	17,1%	301.546.217	23,0%	12%
04 Γαλακτοκομικά	204.621.412	13,0%	228.953.710	17,5%	7%
07 Λαχανικά	47.175.040	3,0%	50.376.571	3,8%	-9%
99 Μη ταξινομημένα	51.491.025	3,3%	46.617.445	3,6%	8%
20 Παρ.φρούτων λαχανικών	36.765.998	2,3%	39.562.306	3,0%	-12%
84 Μηχανήματα	39.610.505	2,5%	34.819.569	2,7%	9%
03 Γχθυερά	31.330.361	2,0%	34.020.454	2,6%	-17%
85 Ηλ.Συσκευές	37.965.811	2,4%	31.378.020	2,4%	5%
71 Πολύτιμες πέτρες, μέταλλα, κοσμήματα	19.714.343	1,3%	20.761.766	1,6%	-1%
39 Πλαστικά	20.869.644	1,3%	20.620.962	1,6%	6%
72 Σίδηρος, χάλυβας	19.026.973	1,2%	20.238.532	1,5%	-17%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΓΧΩΡΙΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ	1.575.694.557		1.310.498.306		-46%

Πίνακας 4: Εισαγωγές αγαθών Κύπρου

Αύξηση σημειώθηκε στις εισαγωγές καταναλωτικών αγαθών από 2,2 δισεκατομμύρια Ευρώ το 2018 σε 2,3 δισεκ.το 2019, ενώ η συμμετοχή τους επί του συνόλου των εισαγωγών αυξήθηκε από 23,8% το 2018 σε 28,2% το 2019. Η ποσοστιαία συμμετοχή των εισαγωγών καταναλωτικών αγαθών στις εισαγωγές για επιτόπια κατανάλωση αυξήθηκε από 26,2% σε 29,7% αντίστοιχα.

	2017	2018	2019		Μεταβολή 2018/19
	Αξία (Ευρώ)	Αξία (Ευρώ)	Αξία (Ευρώ)	% συνόλου	
27 Ορυκτά καύσιμα	1.453.060.144	1.887.416.520	1.534.285.306	18,6%	-19%
89 Πλοία	1.775.534.833	1.878.888.111	1.097.066.008	13,3%	-42%
87 Οχήματα	572.567.466	622.752.547	657.771.032	8,0%	6%
84 Μηχανήματα	412.325.526	448.147.005	468.100.876	5,7%	4%
85 Ηλεκτρικά μηχανήματα	345.254.266	399.858.329	434.119.708	5,3%	9%
30 Φάρμακα	213.996.006	235.798.597	277.789.899	3,4%	18%
39 Πλαστικά	168.666.441	185.978.406	197.247.939	2,4%	6%
72 Σίδηρος/χάλυβας	104.924.282	143.719.650	167.889.565	2,0%	17%
22 Ποτά	150.987.645	166.171.723	160.201.357	1,9%	-4%
94 Έπιπλα	110.387.810	131.187.876	151.146.137	1,8%	15%
62 Είδη ένδυσης	122.385.788	117.448.116	128.205.140	1,6%	9%
61 Πλεκτά είδη ένδυσης	108.753.207	113.778.132	126.036.434	1,5%	11%
ΣΥΝΟΛΟ	8.216.208.477	9.199.954.136	8.235.905.846		-10%

Πηγές: Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, Αξία: Ευρώ

Πίνακας 5: 10 Σημαντικότεροι προορισμοί εξαγωγών Κύπρου και η θέση της Ελλάδας

	Χώρα	2018		2019	
		Αξία εξαγωγών fob		% συνόλου	Μεταβολή 2018/2019
1	Ολλανδία	28,50	405,78	12,9%	1324%
2	Λιβύη	384,41	314,96	10,0%	-18%
3	Ελλάδα	315,56	235,43	7,5%	-25%
4	Ην.Βασίλειο	171,11	189,38	6,0%	11%
5	Χονγκ Κονγκ	139,26	80,85	2,6%	-42%
6	Νησιά Μάρσαλ	135,59	70,63	2,2%	-48%
7	ΗΠΑ	84,60	67,86	2,2%	-20%
8	Γερμανία	129,43	65,60	2,1%	-49%
9	Νορβηγία	233,59	65,58	2,1%	-72%
10	Ισραήλ	92,02	62,01	2,0%	-33%
		4.309,88	3.146,18		-27%

Πηγές: Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, Αξία: εκατομμύρια Ευρώ

Επισημαίνουμε ότι το μεγαλύτερο μέρος των κυπριακών εξαγωγών προς τη Λιβύη αφορά στην κατηγορία 27-ορυκτά καύσιμα, ενώ στη Νορβηγία και τα Νησιά Μάρσαλ στην κατηγορία 89-πλοία.

Πίνακας 6: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές Κύπρου και η θέση της Ελλάδας

	Χώρα	2018		2019	
		Αξία εισαγωγών cif		% συνόλου	Μεταβολή 2018/2019
1	Ελλάδα	1.854,90	1.669,05	20,3%	-10%
2	Ιταλία	761,79	844,43	10,3%	11%
3	Ην.Βασίλειο	604,55	588,23	7,1%	-3%
4	Γερμανία	499,59	496,31	6,0%	-1%
5	Ισραήλ	516,84	488,81	5,9%	-5%
6	Κίνα	389,54	411,58	5,0%	6%
7	Ολλανδία	374,42	354,66	4,3%	-5%
8	Ν.Κορέα	640,45	342,99	4,2%	-46%
9	Ισπανία	433,72	332,28	4,0%	-23%
10	Γαλλία	189,03	263,61	3,2%	39%
	ΣΥΝΟΛΟ	9.199,95	8.235,91	100,0%	-10%

Πηγές: Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, Αξία: εκατομμύρια Ευρώ

1.1.3.2 Εμπόριο υπηρεσιών

Πίνακας 7: Εισπράξεις Κύπρου

	2017		2018		2019		Μεταβολή 2018/2019
	Αξία	% συνόλου	Αξία	% συνόλου	Αξία	% συνόλου	
Μεταφορές	3.030,6	25,5%	3.113,3	26,3%	3.125,7	25,4%	0%
Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	3.299,4	27,7%	2.992,4	25,3%	3.018,3	24,5%	1%
Ταξίδια	2.860,1	24,0%	2.939,5	24,8%	2.912,3	23,6%	-1%
Λοιπές επιχειρηματικές υπηρεσίες	181,5	1,5%	225,7	1,9%	279,0	2,3%	24%
Αγαθά και υπηρεσίες της γενικής κυβέρνησης π.δ.π.α	173,7	1,5%	180,0	1,5%	160,3	1,3%	-11%
Υπηρεσίες συντήρησης και επισκευής π.δ.π.α	57,7	0,5%	c		89,0	0,7%	
Ασφαλιστικές και συνταξιοδοτικές υπηρεσίες	96,2	0,8%	64,8	0,5%	71,8	0,6%	11%
Κατασκευές	13,8	0,1%	12,8	0,1%	9,1	0,1%	-29%
Υπηρεσίες μεταποίησης αγαθών τα οποία ανήκουν σε άλλους	c		60,8	0,5%	c		
Χρήση royalties	c		c		c		
Υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και πληροφόρησης	1.956,9	16,4%	2.022,3	17,1%	c		
Προσωπικές, πολιτιστικές και ψυχαγωγικές υπηρεσίες	43,2	0,4%	85,5	0,7%	c		
Σύνολο	11.899,8		11.836,2		12.321,7		4%

Πίνακας 8: Πληρωμές Κύπρου

	2017		2018		2019		Μεταβολή 2018/2019
	Αξία	% συνόλου	Αξία	% συνόλου	Αξία	% συνόλου	
Μεταφορές	1.763,3	25,3%	1.822,5	26,0%	1.914,8	25,1%	5,1%
Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	1.578,0	22,7%	1.386,8	19,8%	1.388,6	18,2%	0,1%
Ταξίδια	1.203,5	17,3%	1.316,3	18,8%	1.337,1	17,5%	1,6%
Λοιπές επιχειρηματικές υπηρεσίες	573,2	8,2%	629,5	9,0%	592,4	7,8%	-5,9%
Ασφαλιστικές και συνταξιοδοτικές υπηρεσίες	163,0	2,3%	160,6	2,3%	139,7	1,8%	-13,0%
Αγαθά και υπηρεσίες της γενικής Κυβέρνησης π.δ.π.α.	56,5	0,8%	57,8	0,8%	54,1	0,7%	-6,4%
Υπηρεσίες συντήρησης και επισκευής π.δ.π.α.	18,5	0,3%	c		26,3	0,3%	
Κατασκευές	7,5	0,1%	6,2	0,1%	5,5	0,1%	-10,8%
Υπηρεσίες μεταποίησης αγαθών τα οποία ανήκουν σε άλλους	c		110,9	1,6%	c		
Χρήση royalties	c		c		c		
Υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και πληροφόρησης	1.135,5	16,3%	1.051,7	15,0%	c		
Προσωπικές, πολιτιστικές και ψυχαγωγικές υπηρεσίες	140,0	2,0%	146,5	2,1%	c		
Σύνολο	6.966,5		6.997,1		7.638,3		9,2%

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Κύπρου, Αξία: εκατομμύρια Ευρώ

Πίνακας 9: Σημαντικότεροι αγοραστές υπηρεσιών Κύπρου και η θέση της Ελλάδας

	2018		2019		Μεταβολή
	Αξία	% συνόλου	Αξία	% συνόλου	2017/2018
Τρίτες χώρες	8.062	68,1%	8.526	69,2%	6%
E.E.	3.774	31,9%	3.796	30,8%	1%
1 Ην. Βασίλειο	2.424	20,5%	2.441	19,8%	1%
2 Ρωσία	2.144	18,1%	2.182	17,7%	2%
3 ΗΠΑ	787	6,6%	1.097	8,9%	39%
4 Γερμανία	1.167	9,9%	1.067	8,7%	-9%
5 Ελλάδα	385	3,3%	400	3,2%	4%
6 Ελβετία	256	2,2%	266	2,2%	4%
7 Ολλανδία	204	1,7%	211	1,7%	3%
8 Δανία	146	1,2%	126	1,0%	-14%
9 Μάλτα	76	0,6%	106	0,9%	39%
10 Σουηδία	128	1,1%	101	0,8%	-21%
ΣΥΝΟΛΟ	11.836		12.322		4%

Πηγές: KTK, για το 2018 προσωρινά, 2019 εκτιμήσεις Αξία: εκατομμύρια Ευρώ

Πίνακας 10: Σημαντικότεροι προμηθευτές υπηρεσιών Κύπρου και η θέση της Ελλάδας

	2018		2019		Μεταβολή
	Αξία	% συνόλου	Αξία	% συνόλου	
Τρίτες χώρες	4.104	58,7%	4.739	62,0%	15,5%
E.E.	2.893	41,3%	2.899	38,0%	0,2%
1 Ην. Βασίλειο	891	12,7%	863	11,3%	-3,1%
2 Ελλάδα	715	10,2%	667	8,7%	-6,7%
3 Γερμανία	468	6,7%	477	6,2%	1,9%
4 ΗΠΑ	267	3,8%	459	6,0%	71,9%
5 Ρωσία	267	3,8%	288	3,8%	7,9%
6 Πορτογαλία	255	3,6%	260	3,4%	2,0%
7 Μάλτα	188	2,7%	201	2,6%	6,9%
8 Ρουμανία	155	2,2%	173	2,3%	11,6%
9 Γαλλία	121	1,7%	109	1,4%	-9,9%
10 Ιρλανδία	116	1,7%	98	1,3%	-15,5%
ΣΥΝΟΛΟ	6.997		7.638		9,2%

Πηγές: KTK, για το 2018 προσωρινά, 2019 εκτιμήσεις Αξία: εκατομμύρια Ευρώ

1.1.4 Επενδύσεις

Πίνακας 11: Επενδύσεις από και προς την Κύπρο

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ΑΞΕ στην Κύπρο	279.757	317.299	356.162	368.651	364.094	374.172	μη διαθέσιμα
Άμεσες επενδύσεις κατοίκων Κύπρου στο εξωτερικό	275.031	322.934	375.216	385.289	377.144	381.530	μη διαθέσιμα

Πηγές: Κεντρική Τράπεζα Κύπρου, Αζία: εκατομμύρια Ευρώ

Σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου, τόσο στις εισροές όσο και τις εκροές άμεσων ξένων επενδύσεων το 2018 πρωτεύοντα ρόλο διαδραματίζει η Ευρώπη και η Αμερική. Έτσι το απόθεμα κυπριακών ΑΞΕ στην Ευρώπη ανήλθε στο τέλος του 2018 σε 184,8 δισεκατομμύρια Ευρώ έναντι 170 δισεκατομμυρίων το 2017, ενώ στην Αμερική σε 110 δισεκ. (έναντι 116 το 2017). Όσον αφορά στις ΑΞΕ στην Κύπρο 240 δισεκ. προέρχονται από την Ευρώπη και 41 δισεκατομμύρια από την Αμερική (9%).

Ως προς την οικονομική δραστηριότητα το μεγαλύτερο μέρος αφορά στον τριτογενή τομέα των υπηρεσιών, κυρίως την κατηγορία των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

1.2 Οικονομικές προβλέψεις

Η εφαρμογή των μέτρων περιορισμού εξάπλωσης της πανδημίας στην Κύπρο προκάλεσε επιβράδυνση του ρυθμού ανάπτυξης της οικονομίας κατά το πρώτο τρίμηνο του έτους σε 0,8%, κυρίως λόγω επιβράδυνσης στους τομείς Ξενοδοχεία και Εστιατόρια, Μεταποίηση, Τέχνες, Διασκέδαση και Ψυχαγωγία, Άλλες Δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών και Κατασκευές. Στο τέλος Ιουνίου ο αριθμός των εγγεγραμμένων ανέργων αυξήθηκε κατά 64,3% έναντι του Ιουνίου 2019 κυρίως στους τομείς καταλυμάτων, εστίασης και εμπορίου. Το Μάρτιο 2020 το δημόσιο χρέος ανήλθε σε 106,6% του ΑΕΠ.

Παρά τα δημοσιονομικά μέτρα ενίσχυσης εργαζομένων, επιχειρήσεων και νοικοκυριών που ενδέχεται να υπερβούν το 1 δισεκ.Ευρώ (5% του ΑΕΠ), το 2020 η κυπριακή οικονομία αναμένεται να καταγράψει συρρίκνωση της τάξης του 7,3% λόγω πτώσης της ιδιωτικής κατανάλωσης (περί το 8,6%), ως συνέπεια αρνητικών δεδομένων στην απασχόληση και το διαθέσιμο εισόδημα. Σημαντική παράμετρο στην ανωτέρω εξέλιξη αποτελεί η μείωση τουριστικών εισροών και εσόδων σε επίπεδα 25% εκείνων του 2019. Κάμψη αναμένεται στο εξωτερικό εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών με πτώση των εξαγωγών κατά 19,2% και των εισαγωγών κατά 17%. Η επιδείνωση του επιχειρηματικού κλίματος ενδέχεται να οδηγήσει σε συρρίκνωση των ακαθάριστων επενδύσεων παγίου κεφαλαίου κατά 12%, ενώ αντίθετα η αβεβαιότητα ως προς την απασχόληση και τα εισοδήματα θα μπορούσε να επιφέρει αύξηση της αποταμίευσης. Δυνάμει της αναστολής αποπληρωμής δόσεων δανείων έως το τέλος του 2020 (δόσεις περί το 1,3 δισεκατομμύρια, στο σχέδιο εντάσσονται δάνεια συνολικού ύψους άνω των 11 δισεκατομμυρίων Ευρώ) δεν αναμένεται επιβάρυνση της εικόνας των μη

εξυπηρετούμενων δανείων στο κυπριακό τραπεζικό σύστημα. Σύμφωνα με τις τελευταίες προβλέψεις το δημόσιο χρέος θα ανέλθει στο τέλος του 2020 σε 116,8% του ΑΕΠ.

Θετικοί ρυθμοί ανάπτυξης αναμένονται κατά τα έτη 2021 (5,6%) και 2022 (4,1%) με ανάκαμψη της εγχώριας ζήτησης αλλά και των εξαγωγών. Η ιδιωτική κατανάλωση θα επιταχυνθεί κατά 4,2% το 2021 και 3,4% το 2022 με άνοδο του διαθέσιμου εισοδήματος, παρά την επανέναρξη αποπληρωμής δανείων. Άνοδος θα σημειωθεί και στις ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου (5,9% το 2021 και 4,7% το 2022) λόγω αποπεράτωσης μεγάλων έργων όπως το καζίνο θέρετρο στη Λεμεσό.

Σύμφωνα με τις θερινές προβλέψεις της ΕΕ, αναμένεται συρρίκνωση του ΑΕΠ σε ετήσια βάση κατά 7,75% το τρέχον έτος και ανάπτυξη 5,25% το 2021. Η ιδιωτική κατανάλωση και οι επενδύσεις θα σημειώσουν σημαντική πτώση, ενώ άνοδος θα παρατηρηθεί στη δημόσια κατανάλωση. Τα κυβερνητικά πακέτα οικονομικής στήριξης απασχόλησης, νοικοκυριών και επιχειρήσεων θα αμβλύνουν την επίπτωση των περιοριστικών μέτρων πρόληψης εξάπλωσης της πανδημίας στην εγχώρια ζήτηση. Η έντονη πτώση των καθαρών εξαγωγών κατά το 2020 θα αναπληρωθεί μερικώς το 2021. Ο πληθωρισμός θα καταγράψει αρνητική τιμή -0,5% το 2020, λόγω της πτώσης των τιμών ενέργειας, τροφίμων και υπηρεσιών, ενώ το 2021 θα επανέλθει σε θετική τιμή 0,8%, λόγω ανάκαμψης των τιμών ενέργειας και υπηρεσιών

1.3 Οικονομικές σχέσεις Κύπρου

Η Κύπρος είναι μέλος πολλών Διεθνών Οργανισμών μεταξύ των οποίων: ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (1960) και τα εξειδικευμένα σώματα, το Συμβούλιο της Ευρώπης (1961), ο ΟΑΣΕ, Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (1975) και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (1995). Η Κυπριακή Δημοκρατία κατέστη πλήρες μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης την 1.05.2004, ενώ την 1.01.2008 υιοθέτησε το Ευρώ. Η Κύπρος αποτελεί μέλος της Βρετανικής Κοινοπολιτείας.

2 Οικονομικές σχέσεις Ελλάδας – Κύπρου

2.1 Διμερές εμπόριο

2.1.1 Εμπόριο αγαθών

Επισημαίνεται απόκλιση μεταξύ των στοιχείων της Κυπριακής Στατιστικής Υπηρεσίας και της ΕΛΣΤΑΤ, ως προς το ύψος του διμερούς εμπορίου. Για λόγους συγκρισιμότητας χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας Κύπρου στη γενική ανάλυση του εξωτερικού εμπορίου της χώρας και στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ στην ανάλυση των διμερών σχέσεων. Σύμφωνα με τα στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ οι εξαγωγές της Ελλάδος προς την Κύπρο ανήλθαν κατά το 2019 σε 2 δισεκατομμύρια Ευρώ (+9%) και οι εισαγωγές από την Κύπρο σε 411 εκατομμύρια (-5%).

Πίνακας 12: Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας – Κύπρου

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Εξαγωγές αγαθών	1.207	1.338	1.544	1.633	1.857	1.896	2.068
Εισαγωγές αγαθών	397,5	395,4	333	384	395	431	411
Εμπορικό ισοζύγιο	810	943	1.211	1.249	1.462	1.465	1.657

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Αξία σε εκατομμύρια Ευρώ

Πίνακας 13: Ελληνικές εξαγωγές στην Κύπρο

		2018		2019		Μεταβολή
		Αξία	% συνόλου	Αξία	% συνόλου	
27	Ορυκτά καύσιμα, λάδια, ασφαλτώδεις ύλες	428.268.300	22,6%	461.111.542	22,3%	8%
85	Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά και μέρη τους	168.620.389	8,9%	173.389.147	8,4%	3%
84	Πυρηνικοί αντιδραστήρες, λέβητες, μηχανές	130.456.323	6,9%	139.758.911	6,8%	7%
30	Φαρμακευτικά προϊόντα	96.786.766	5,1%	121.087.391	5,9%	25%
39	Πλαστικές ύλες και τεχνουργήματα αυτών	52.425.492	2,8%	74.922.986	3,6%	43%
72	Χυτοσίδηρος, σίδηρος, χάλυβας	62.221.371	3,3%	61.930.423	3,0%	-0,5%
73	Τεχνουργήματα από χυτοσίδηρο, σίδηρο, χάλυβα	50.503.361	2,7%	61.572.184	3,0%	22%
95	Παιχνίδια για παιδιά ή ενήλικες, είδη αθλητισμού	57.306.436	3,0%	59.039.865	2,9%	3%
21	Διάφορα παρασκευάσματα διατροφής	46.215.688	2,4%	52.413.096	2,5%	13%
62	Ενδύματα και συμπληρώματα αυτών	49.837.845	2,6%	49.206.325	2,4%	-1%
33	Αιθέρια έλαια, προϊόντα αρωματοποίησης, καλλυντικά	43.064.585	2,3%	45.234.977	2,2%	5%
19	Παρασκευάσματα με βάση τα δημητριακά, τα άλευρα, κλπ, είδη ζαχαροπλαστικής	36.017.331	1,9%	39.861.878	1,9%	11%
22	Ποτά, αλκοολούχα υγρά και ξύδι	34.524.846	1,8%	39.786.924	1,9%	15%
04	Γάλα και προϊόντα γαλακτοκομίας, αυγά πτηνών, μέλι	33.222.886	1,8%	37.304.099	1,8%	12%
61	Πλεκτά ενδύματα και συμπληρώματα αυτών	36.465.225	1,9%	36.657.232	1,8%	1%
38	Προϊόντα χημικών βιομηχανιών	26.244.019	1,4%	35.342.246	1,7%	35%
94	Έπιπλα, φωτεινές πινακίδες και παρόμοια είδη	27.522.722	1,5%	32.417.933	1,6%	18%
64	Υποδήματα, γκέτες και μέρη αυτών	31.369.248	1,7%	32.229.324	1,6%	3%
08	Καρποί και φρούτα βρώσιμα	31.068.934	1,6%	31.464.286	1,5%	1%
90	Όργανα και συσκευές οπτικής, φωτογραφίας, κινηματογραφίας, ιατροχειρουργικής	25.186.627	1,3%	27.888.368	1,3%	11%
48	Χαρτί, χαρτόνια και τεχνουργήματα αυτών	25.119.263	1,3%	27.207.516	1,3%	8%
34	Σαπούνια, παρασκευάσματα πλυσίματος, κεριά	21.559.711	1,1%	27.191.093	1,3%	26%
32	Δεσμικά και βαφικά εκχυλίσματα, χρωστικές ύλες, βερνίκια	24.124.948	1,3%	25.960.171	1,3%	8%
87	Οχήματα και εξαρτήματα αυτών	20.692.640	1,1%	21.512.806	1,0%	4%
	ΣΥΝΟΛΟ	1.896.085.833		2.068.198.337		9%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Αξία σε Ευρώ

Βάσει του ανωτέρω πίνακα, η διάρθρωση των εξαγωγών της Ελλάδος προς την Κύπρο, όπως προκύπτει από τη συμμετοχή των επί μέρους κατηγοριών επί του συνόλου, παρέμεινε αμετάβλητη κατά το 2019. Στις ανωτέρω κατηγορίες, που αντιστοιχούν στο 84% περίπου του συνόλου, περιλαμβάνονται κατηγορίες με προϊόντα σχετιζόμενα με την κατασκευαστική δραστηριότητα, ορισμένα εκ των οποίων εμφανίζουν υψηλότερα ποσοστά αύξησης, όπως οι κατηγορίες 39, 73 και 38. Αξίζει να σημειωθεί η σταθερή αυξητική τάση στην κατηγορία 33 (καλλυντικά) και τη συναφή 34 αλλά και η άνοδος στον ευρύτερο τομέα τροφίμων-ποτών, μεταξύ άλλων στις κατηγορίες 21 (παρασκευάσματα διατροφής), 22 (ποτά), 04 (γαλακτοκομικά και μέλι). Στο στατιστικό παράρτημα, έχει πραγματοποιηθεί τετρανήφια ανάλυση κατηγοριών προϊόντων με σημαντική ποσοστιαία συμμετοχή στο σύνολο των ελληνικών εξαγωγών προς την Κύπρο αλλά και κατηγοριών με σταθερές προοπτικές ανάπτυξης.

Πίνακας 14: Ελληνικές εισαγωγές από την Κύπρο

		2018		2019		Μεταβολή
		Αξία	% συνόλου	Αξία	% συνόλου	
85	Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά και μέρη τους	66.346.250	15,39%	68.948.255	16,77%	4%
29	Οργανικά χημικά προϊόντα	53.748.797	12,47%	43.054.405	10,47%	-20%
30	Φαρμακευτικά προϊόντα	57.633.174	13,37%	34.327.118	8,35%	-40%
90	Όργανα και συσκευές οπτικής, φωτογραφίας, κινηματογραφίας, ιατροχειρουργικής	26.932.087	6,25%	34.237.489	8,33%	27%
84	Πυρηνικοί αντιδραστήρες, λέβητες, μηχανές	29.223.135	6,78%	27.567.548	6,71%	-6%
07	Βρώσιμα λαχανικά	18.374.314	4,26%	21.844.281	5,31%	19%
72	Χυτοσίδηρος, σίδηρος, χάλυβας	17.573.350	4,08%	19.696.450	4,79%	12%
04	Γάλα και προϊόντα γαλακτοκομίας, αυγά πτηνών, μέλι	13.544.290	3,14%	15.290.307	3,72%	13%
33	Καλλυντικά	8.449.317	1,96%	10.675.670	2,60%	26%
09	Καφές τσάι μπαχαρικά	1.236.924	0,313%	8.812.196	2,044%	612,4%
33	Καλλυντικά	6.994.395	1,770%	8.449.317	1,960%	20,8%
09	Καφές τσάι μπαχαρικά	8.812.196	2,04%	9.205.179	2,24%	4%
23	Υπολείμματα διατροφής, ζωοτροφές	5.881.252	1,36%	7.504.198	1,83%	28%
39	Πλαστικές ύλες	8.866.445	2,06%	7.418.049	1,80%	-16%
61	Πλεκτά Ενδύματα και συμπληρώματα αυτών	5.966.268	1,38%	6.786.976	1,65%	14%
48	Χαρτί και χαρτόνι	2.900.167	0,734%	5.767.318	1,338%	98,9%
03	Ψάρια και μαλακόστρακα	9.477.597	2,398%	4.803.508	1,114%	-49,3%
22	Αλκοολούχα ποτά και ξύδι	2.931.062	0,742%	4.648.244	1,078%	58,6%
	ΣΥΝΟΛΟ	431.181.778		411.142.057		-5%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Αξία σε Ευρώ

Όπως προκύπτει από τον ανωτέρω πίνακα μεγάλο μέρος των εισαγωγών της Ελλάδος από την Κύπρο συγκεντρώνονται στις κατηγορίες 85, 29, 30 και 90, παρά την πτώση που κατεγράφη στις κατηγορίες 29 (χημικά) και 30 (φάρμακα). Αύξηση κατεγράφη σε όλες σχεδόν τις σημαντικότερες από άποψη αξίας κατηγορίες, οι οποίες, όμως, έχουν μικρότερη συμμετοχή επί της συνολικής αξίας.

2.1.2 Εμπόριο υπηρεσιών

2.1.3 Πίνακας 15: Τουριστικές αφίξεις στην Ελλάδα από την Κύπρο

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Αφίξεις από την Κύπρο στην Ελλάδα 000	399	448	470	652	632	698	801
Ποσοστό στο σύνολο των αφίξεων στην Ελλάδα	2,2%	2,0%	1,9%	2,3%	2,0%	2,10%	2,0%
Μεταβολή έναντι προηγούμενου έτους	-5,8%	12,2%	4,9%	38,7%	-3,0%	9,65%	14,8

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ και Τράπεζα της Ελλάδος (Έρευνα Συνόρων)

2.2 Άμεσες επενδύσεις

2.2.1 Επενδύσεις της Ελλάδας στην Κύπρο

Πίνακας 16: Επενδύσεις της Ελλάδας στη Κύπρο

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ροές	-65	633	393	47	347	688	500
Απόθεμα	5.332,4	5.006,1	4.992,7	4.269,9	4.145,3	4.394,4	Μ/Δ

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Αξία: εκατομμύρια Ευρώ

2.2.2 Επενδύσεις της Κύπρου στην Ελλάδα

Πίνακας 17: Επενδύσεις της Κύπρου στην Ελλάδα

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ροές	87	316	82	258	367	686	461
Απόθεμα	2.883,4	-4.276,6	-2.281,8	-1.935,6	-1.441,5	-860,5	Μ/Δ

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Αξία: εκατομμύρια Ευρώ

2.3 Θεσμικό πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας Ελλάδας - Κύπρου

Το θεσμικό πλαίσιο της διμερούς οικονομικής συνεργασίας Ελλάδος – Κύπρου περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα συμφωνιών που αφορούν μεταξύ άλλων στις εμπορικές και οικονομικές σχέσεις (1962), την αποφυγή διπλής φορολογίας και την αποτροπή της φοροδιαφυγής (1968), την οικονομική, βιομηχανική και τεχνολογική συνεργασία (1984), την τουριστική συνεργασία (1988), την αμοιβαία συνδρομή των τελωνειακών διοικήσεων (1999) και την αμοιβαία προώθηση και προστασία επενδύσεων (1992), την εμπορική ναυτιλία (2003), τη διατήρηση αποθεμάτων αργού πετρελαίου και προϊόντων στην Ελληνική Δημοκρατία (2004) και τις στρατηγικές θαλάσσιες μεταφορές (2008).

2.4 Απολογισμός δράσεων οικονομικής διπλωματίας 2019

Κατά το 2019 κατεγράφησαν (υπό τους όρους της εφαρμοζόμενης διαδικασίας ISO) και απαντήθηκαν 97 αιτήματα ελληνικών επιχειρήσεων που αφορούσαν στην επίτευξη συνεργασιών εξαγωγικού ενδιαφέροντος με κυπριακές εταιρίες. Στα ανωτέρω θα πρέπει να συνυπολογισθούν αιτήματα που υποβάλλονται και απαντώνται προφορικά από ιδιώτες, φορείς και επιχειρήσεις, συναντήσεις με επιχειρηματίες που επισκέπτονται το Γραφείο ΟΕΥ, τα οποία δεν καταγράφονται και δεν μπορούν να καταμετρηθούν με ασφάλεια.

Συντάχθηκε ενημερωμένος επιχειρηματικός οδηγός για το 2019, ετήσια έκθεση (για το 2018) και κλαδικές έρευνες για την αγορά καλλυντικών και ειδικότερη για τα αιθέρια έλαια, τον κατασκευαστικό κλάδο, την αγορά τροφίμων γενικά και ειδικά σημειώματα για τις αγορές ελαιολάδου, μελιού και οίνου στην Κύπρο. Η θεματολογία των ανωτέρω προέκυψε από συνδυασμό του ενδιαφέροντος ελληνικών επιχειρήσεων που απευθύνονται στο Γραφείο ΟΕΥ Λευκωσίας και εκτιμήσεων ως προς τη θετική δυναμική κατηγοριών προϊόντων. Παράλληλα, εστίασαμε στην πληρέστερη απάντηση αιτημάτων, εμπλουτίζοντας την, κατά το λόγο του ενδιαφέροντος των επιχειρήσεων, με στοιχεία εξωτερικού εμπορίου για το μέγεθος της αγοράς, φιλτράρισμα εισαγωγών/διανομών κατά περίπτωση και προσθήκη εμπειρικών σχολίων ή άλλων κατά την κρίση μας χρήσιμων πληροφοριών.

Υποστηρίξαμε προγράμματα φιλοξενίας εκπροσώπων σημαντικών κυπριακών εισαγωγικών εταιρειών σε εκθέσεις που διοργανώνονται στην Ελλάδα με στόχο την περαιτέρω προώθηση των ελληνικών εξαγωγών στην Κύπρο. Ενημερώθηκαν κυπριακοί φορείς και επιχειρήσεις για την πραγματοποίηση σημαντικών εκθέσεων στην Ελλάδα. Πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις σε εκθέσεις και υποστήριξη Ελλήνων εκθετών και σε επιχειρήσεις ελλαδικών και κυπριακών συμφερόντων, προκειμένου να υπάρξει ενημέρωση για τις εξελίξεις στην αγορά και ενδεχόμενα προβλήματα διοικητικής ή άλλη φύσεως.

Συμμετείχαμε σε ημερίδες, συνέδρια, παρουσιάσεις, γενικές συνελεύσεις, εκδηλώσεις φορέων ως επί το πλείστον συναφών με το αντικείμενο των Γραφείων ΟΕΥ, στις συναντήσεις των Συμβούλων Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων των κρατών μελών ΕΕ στο κυπριακό Υπουργείο Οικονομικών, στις Γενικές Συνελεύσεις των Επιμελητηρίων της χώρας, κλαδικών φορέων και του Επιχειρηματικού Συνδέσμου Κύπρου Ελλάδος. Το Γραφείο ΟΕΥ Λευκωσίας διαμεσολάβησε για φιλική διευθέτηση εμπορικών διαφορών μεταξύ ελλαδικών και κυπριακών επιχειρήσεων και διερευνήσαμε περιπτώσεις αιτήσεων αποζημίωσης, μετά τη διακοπή της συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων των δύο χωρών μετά από ενημέρωση του Οργανισμού Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων. Τέλος, παρακολουθούσαμε συστηματικά την εξέλιξη διαφόρων θεμάτων ελληνικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο.

3 Συμπεράσματα – προτάσεις

3.1 Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών

Πίνακας 18: Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών

A/A	Κλάδοι ενδιαφέροντος	Ανάλυση – Αιτιολόγηση
	Κατασκευές και δομικά υλικά	Διατήρηση κατασκευαστικής δραστηριότητας στην Κύπρο
	Τρόφιμα ποτά	Ανοδική πορεία ζήτησης προϊόντων
	Τουρισμός	Στήριξη τουριστικών ροών προς την Ελλάδα
	Καλλυντικά	Προοπτικές αντηλιακών και φυσικών προϊόντων

3.2 Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων

Πίνακας 19: Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων από την Κύπρο

A/A	Κλάδοι ενδιαφέροντος	Ανάλυση – Αιτιολόγηση
	Τουρισμός	Οι εξαιρετικές επιδόσεις του ελληνικού τουρισμού θα μπορούσαν να προσελκύσουν περαιτέρω επενδύσεις σε ξενοδοχειακές μονάδες ή υπηρεσίες
	Ακίνητα	Σημαντικός αριθμός κατοίκων Κύπρου επιδεικνύει ενδιαφέρον για την αγορά ακίνητης ιδιοκτησίας (κυρίως κατοικίας) στην Ελλάδα. Δραστηριοποίηση κυπριακών κατασκευαστικών στην Ελλάδα

3.3 Προτάσεις δράσεων ενίσχυσης εξωστρέφειας

- Συμμετοχή μεμονωμένων ελληνικών εταιριών ή εθνική συμμετοχή σε εκθέσεις που πραγματοποιούνται στην Κύπρο για τον τουρισμό, τις κατασκευές και το περιβάλλον
- Πραγματοποίηση ενημερωτικών σεμιναρίων ενιαίας τουριστικής και γαστρονομικής προβολής ελληνικών περιφερειών ή δήμων σε μεγάλα τουριστικά πρακτορεία.
- Συμμετοχή εκπροσώπων κυπριακών επιχειρήσεων σε προγράμματα hosted buyers
- Διοργάνωση εκδηλώσεων για προώθηση ελληνικών προϊόντων/υπηρεσιών, αναλόγως προς το ενδιαφέρον και τη διαθεσιμότητα ελληνικών φορέων

4 Παράρτημα

4.1 Αναλυτικά στατιστικά στοιχεία

Ακολουθούν πίνακες πλήρους ανάλυσης του διμερούς εμπορίου σε διψήφια ανάλυση και τετραψήφια ανάλυση σημαντικών κατηγοριών κατ'αξία σε Ευρώ βάσει στοιχείων ΕΛΣΤΑΤ.

Εξαγωγές της Ελλάδος στην Κύπρο σε 2ψήφια ανάλυση

		2018		2019		%Μεταβολή
		Αξία	% συνόλου	Αξία	% συνόλου	
27	Ορυκτά καύσιμα, λάδια, ασφαλτώδεις ύλες	428.268.300	22,59%	461.111.542	22,30%	8%
85	Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά και μέρη τους	168.620.389	8,89%	173.389.147	8,38%	3%
84	Πυρηνικοί αντιδραστήρες, λέβητες, μηχανές	130.456.323	6,88%	139.758.911	6,76%	7%
30	Φαρμακευτικά προϊόντα	96.786.766	5,10%	121.087.391	5,85%	25%
39	Πλαστικές ύλες και τεχνουργήματα αυτών	52.425.492	2,76%	74.922.986	3,62%	43%
72	Χυτοσίδηρος, σίδηρος, χάλυβας	62.221.371	3,28%	61.930.423	2,99%	-0,5%
73	Τεχνουργήματα από χυτοσίδηρο, σίδηρο, χάλυβα	50.503.361	2,66%	61.572.184	2,98%	22%
95	Παιχνίδια για παιδιά ή ενήλικες, είδη αθλητισμού	57.306.436	3,02%	59.039.865	2,85%	3%
21	Διάφορα παρασκευάσματα διατροφής	46.215.688	2,44%	52.413.096	2,53%	13%
62	Ενδύματα και συμπληρώματα αυτών	49.837.845	2,63%	49.206.325	2,38%	-1%
33	Αιθέρια έλαια, προϊόντα αρωματοποίησης, καλλυντικά	43.064.585	2,27%	45.234.977	2,19%	5%
19	Παρασκευάσματα με βάση τα δημητριακά, τα άλευρα, κλπ, είδη ζαχαροπλαστικής	36.017.331	1,90%	39.861.878	1,93%	11%
22	Ποτά, αλκοολούχα υγρά και ζύδι	34.524.846	1,82%	39.786.924	1,92%	15%
04	Γάλα και προϊόντα γαλακτοκομίας, αυγά πτηνών, μέλι	33.222.886	1,75%	37.304.099	1,80%	12%
61	Πλεκτά ενδύματα και συμπληρώματα αυτών	36.465.225	1,92%	36.657.232	1,77%	1%
38	Προϊόντα χημικών βιομηχανιών	26.244.019	1,38%	35.342.246	1,71%	35%
94	Έπιπλα, φωτεινές πινακίδες και παρόμοια είδη	27.522.722	1,45%	32.417.933	1,57%	18%
64	Υποδήματα, γκέτες και μέρη αυτών	31.369.248	1,65%	32.229.324	1,56%	3%
08	Καρποί και φρούτα βρώσιμα	31.068.934	1,64%	31.464.286	1,52%	1%
90	Όργανα και συσκευές οπτικής, φωτογραφίας, κινηματογραφίας, ιατροχειρουργικής	25.186.627	1,33%	27.888.368	1,35%	11%

48	Χαρτί, χαρτόνια και τεχνουργήματα αυτών	25.119.263	1,32%	27.207.516	1,32%	8%
34	Σαπούνια, παρακευάσματα πλυσίματος, κεριά	21.559.711	1,14%	27.191.093	1,31%	26%
32	Δειγικά και βαφικά εκχυλίσματα, χρωστικές ύλες, βερνίκια	24.124.948	1,27%	25.960.171	1,26%	8%
87	Οχήματα και εξαρτήματα αυτών	20.692.640	1,09%	21.512.806	1,04%	4%
68	Τεχνουργήματα από πέτρες, γύψο, τσιμέντο, κλπ	16.254.200	0,86%	17.616.654	0,85%	8%
76	Αργίλιο και τεχνουργήματα από αργίλιο	12.882.876	0,68%	17.146.146	0,83%	33%
20	Παρασκευάσματα λαχανικών, καρπών και φρούτων	15.549.319	0,82%	16.800.358	0,81%	8%
03	Ψάρια και μαλακόστρακα	15.274.110	0,81%	16.479.150	0,80%	8%
96	Διάφορα τεχνουργήματα	11.421.540	0,60%	15.433.961	0,75%	35%
44	Ξυλεία, ξυλοκάρβουνα και τεχνουργήματα	10.392.159	0,55%	13.980.939	0,68%	35%
49	Προϊόντα εκδοτικών οίκων και γραφικών τεχνών	15.793.587	0,83%	13.704.567	0,66%	-13%
31	Λιπάσματα	12.303.160	0,65%	13.165.600	0,64%	7%
83	Τεχνουργήματα από κοινά μέταλλα	13.120.760	0,69%	13.027.253	0,63%	-1%
15	Λίπη και λάδια ζωικά ή φυτικά	13.137.004	0,69%	12.938.006	0,63%	-2%
02	Κρέατα και παραπροϊόντα σφαγίων, βρώσιμα	11.986.408	0,63%	12.714.670	0,61%	6%
24	Καπνά και βιομηχανοποιημένα υποκατάστατα καπνού	14.118.227	0,74%	12.438.264	0,60%	-12%
23	Υπολείμματα βιομηχανιών διατροφής, τροφές για ζώα	12.772.917	0,67%	11.938.319	0,58%	-7%
07	Λαχανικά, φυτά, ρίζες και κόνδυλοι	9.640.170	0,51%	11.765.907	0,57%	22%
16	Παρασκευάσματα από κρέατα, ψάρια, μαλακόστρακα	9.824.370	0,52%	10.931.900	0,53%	11%
91	Ωρολογιοποιία	11.354.380	0,60%	10.702.695	0,52%	-6%
09	Καφές, τσάι, μπαχαρικά	9.211.575	0,49%	10.508.542	0,51%	14%
40	Καουτσούκ και τεχνουργήματα από καουτσούκ	10.115.943	0,53%	9.348.991	0,45%	-8%
42	Τεχνουργήματα από δέρμα, είδη ταξιδιού και σελοποιίας	8.025.139	0,42%	8.068.970	0,39%	1%
71	Μαργαριτάρια, πολύτιμες - ημιπολύτιμες πέτρες και μέταλλα, τεχνουργήματα, απομιμήσεις κοσμημάτων	6.769.291	0,36%	6.802.424	0,33%	0%
99	Εμπιστευτικά, Εφοδιασμοί	3.661.469	0,19%	6.420.743	0,31%	75%
25	Αλάτι, θείο, γαίες, ασβέστης, γύψος, τσιμέντα	7.451.073	0,39%	6.312.768	0,31%	-15%
18	Κακάο και παρασκευάσματα αυτού	5.488.284	0,29%	6.255.450	0,30%	14%
63	Άλλα έτοιμα υφαντουργικά είδη, μεταχειρισμένα ενδύματα	6.045.806	0,32%	5.996.108	0,29%	-1%
70	Γυαλί και τεχνουργήματα από γυαλί	4.447.795	0,23%	4.907.560	0,24%	10%

11	Προϊόντα αλευροποιίας, βύνη, άμυλα	3.788.729	0,20%	4.405.354	0,21%	16%
82	Εργαλεία, μαχαιροπίρουνα και μέρη αυτών	3.819.657	0,20%	4.265.105	0,21%	12%
35	Λευκοματώδεις ύλες, προϊόντα με βάση τα τροποποιημένα άμυλα, κόλλες	3.670.721	0,19%	4.183.550	0,20%	14%
17	Ζάχαρα και ζαχαρώδη	4.492.900	0,24%	4.171.563	0,20%	-7%
69	Προϊόντα κεραμεικτικής	4.096.372	0,22%	4.162.022	0,20%	2%
74	Χαλκός και τεχνουργήματα από χαλκό	3.264.299	0,17%	4.108.123	0,20%	26%
56	Βάτες, υφάσματα, νήματα, σπάγκοι, κλπ.	3.085.682	0,16%	3.799.072	0,18%	23%
10	Δημητριακά	3.885.336	0,20%	3.643.859	0,18%	-6%
28	Ανόργανα χημικά προϊόντα	3.252.842	0,17%	3.074.623	0,15%	-5%
12	Σπέρματα και καρποί ελαιώδεις, βιομηχανικά και φαρμακευτικά φυτά	2.828.713	0,15%	2.744.581	0,13%	-3%
89	Θαλάσσια και ποτάμια ναυσιπλοΐα	7.374.093	0,39%	2.583.494	0,12%	-65%
43	Γουνοδέσματα και γουναρικά	2.305.008	0,12%	2.228.786	0,11%	-3%
29	Οργανικά χημικά προϊόντα	3.297.298	0,17%	2.194.800	0,11%	-33%
54	Συνθετικές ή τεχνητές ίνες, συνεχείς	2.395.223	0,13%	2.164.995	0,10%	-10%
57	Τάπητες	1.867.942	0,10%	2.150.938	0,10%	15%
93	Όπλα, πυρομαχικά και μέρη τους	1.279.352	0,07%	2.044.388	0,10%	60%
37	Φωτογραφικά ή κινηματογραφικά προϊόντα	2.041.314	0,11%	1.972.126	0,10%	-3%
60	Υφάσματα πλεκτά	1.822.669	0,10%	1.581.945	0,08%	-13%
06	Φυτά ζωντανά και προϊόντα ανθοκομίας	1.225.514	0,06%	1.561.264	0,08%	27%
59	Υφάσματα εμποτισμένα, επιχρισμένα, επικαλυμμένα	1.406.229	0,07%	1.510.734	0,07%	7%
01	Ζώα ζωντανά	907.496	0,05%	1.272.404	0,06%	40%
55	Συνθετικές ή τεχνητές ίνες, μη συνεχείς	963.092	0,05%	1.065.115	0,05%	11%
52	Βαμβάκι	1.185.211	0,06%	1.012.693	0,05%	-15%
58	Ειδικά υφάσματα, δαντέλες, κεντήματα	960.027	0,05%	955.722	0,05%	0%
97	Αντικείμενα τέχνης και αρχαιοτήτων	523.299	0,03%	682.893	0,03%	30%
65	Καλύμματα κεφαλής και μέρη τους	486.399	0,03%	572.813	0,03%	18%
36	Πυρίτιδες, εκρηκτικές ύλες και είδη αυτών	514.903	0,03%	554.916	0,03%	8%
13	Γόμες, ρητίνες, φυσικά εκχλίσματα	613.487	0,03%	498.575	0,02%	-19%
67	Φτερά και πούπουλα κατεργασμένα, τεχνητά άνθη και συναφή είδη	276.947	0,01%	461.003	0,02%	66%
05	Άλλα προϊόντα ζωικής προέλευσης	359.837	0,02%	445.129	0,02%	24%
92	Μουσικά όργανα και μέρη τους	342.492	0,02%	350.588	0,02%	2%

66	Ομπρέλες για τη βροχή και τον ήλιο και μέρη τους	230.090	0,01%	329.551	0,02%	43%
88	Αεροπλοΐα, διαστημολοΐα	122.408	0,01%	314.267	0,02%	157%
86	Οχήματα και υλικό για σιδηροδρομικές γραμμές	164.708	0,01%	235.200	0,01%	43%
79	Ψευδάργυρος και τεχνουργήματα αυτού	160.845	0,01%	186.869	0,01%	16%
41	Δέρματα (άλλα από γουνοδέρματα)	235.643	0,01%	165.170	0,01%	-30%
45	Φελλός και τεχνουργήματα αυτού	163.688	0,01%	124.425	0,01%	-24%
53	Άλλες υφαντικές ίνες, νήματα και υφάσματα από χαρτί	54.246	0,003%	123.290	0,01%	127%
51	Μαλλί, νήματα και υφάσματα από χοντρότριχες	216.896	0,011%	80.746	0,004%	-63%
81	Άλλα κοινά μέταλλα, κεραμομεταλλουργικές συνθέσεις	36.010	0,002%	71.494	0,003%	99%
26	Μεταλλεύματα, σκουριές και τέφρες	59.136	0,003%	59.132	0,003%	0%
47	Πολτοί από ξύλο, χαρτί για ανακύκλωση	40.049	0,002%	47.336	0,002%	18%
78	Μόλυβδος και τεχνουργήματα αυτού	119.993	0,006%	38.350	0,002%	-68%
46	Τεχνουργήματα σπαρτοπλεκτικής και καλαθοποιίας	54.024	0,003%	27.463	0,001%	-49%
75	Νικέλιο και τεχνουργήματα αυτού	7.804	0,000%	26.059	0,001%	234%
14	Πλεκτικές ύλες και άλλα προϊόντα φυτικής προέλευσης	71.682	0,004%	24.782	0,001%	-65%
50	Μετάξι	42.139	0,002%	23.157	0,001%	-45%
98	Βιομηχανικά συγκροτήματα εξαγόμενα βάσει Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 840/96 Επιτροπής	173	0,000%	1.205	0,000%	597%
27	Ορυκτά καύσιμα, λάδια, ασφαλτώδεις ύλες	428.268.300	22,59%	461.111.542	22,30%	8%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ποσά : Ευρώ

Τετραψήφια ανάλυση κυριότερων κατηγοριών

27-Ορυκτά καύσιμα, λάδια, ασφαλτώδεις ύλες

		2018	2019	Μεταβολή
2710'	Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (εκτός από ακατέργαστα λάδια). Παρασκευάσματα περιεκτικότητας κατά βάρος >= 70% σε λάδια από πετρέλαιο ή σε ασφαλτούχα ορυκτά και στα οποία τα λάδια αυτά αποτελούν το βασικό συστατικό, π.δ.κ.α.	408.754.845	440.005.958	8%
2711'	Αέρια πετρελαίου και άλλοι αέριοι υδρογονάνθρακες	12.803.275	12.730.234	-1%
2713'	Οπτάνθρακας (κοκ) από πετρέλαιο, άσφαλτος από πετρέλαιο και άλλα υπολείμματα των λαδιών πετρελαίου ή των ασφαλτούχων ορυκτών	6.298.757	7.847.624	25%
2703'	Τύρφη, στην οποία περιλαμβάνεται και η τύρφη για επίστρωση στάβλων, έστω και συσσωματωμένη	233.233	228.457	-2%
2715'	Μαστίχες ασφαλτούχες, cut-backs και άλλα μείγματα ασφαλτικά με βάση τη φυσική άσφαλτο εν γένει, την πίσσα του πετρελαίου, την ορυκτή πίσσα ή το υπόλειμμα αυτής	154.220	189.496	23%
2712'	Βαζελίνη, Παραφίνη, κεριά πετρελαίου μικροκρυστάλλινο, slack wax, οζοκηρίτης, κεριά από λιγνίτη, κεριά από τύρφη, άλλα ορυκτά κεριά και παρόμοια προϊόντα που παίρνονται με σύνθεση ή άλλες μεθόδους, έστω και χρωματισμένα	23.970	91.615	282%

85- Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά και μέρη τους

		2018	2019	Μεταβολή
8517'	Ηλεκτρικές συσκευές για την ενσύρματη τηλεφωνία ή την ενσύρματη τηλεγραφία, όπου συμπεριλαμβάνονται οι συσκευές ενσύρματης τηλεφωνίας με ασυρματικές χειροσυσκευές (ακουστικά) και οι συσκευές τηλεπικοινωνίας	56.074.718	55.385.234	-1%
8528'	Τηλεοπτικοί δέκτες, είτε έχουν ενσωματωμένους δέκτες ραδιοφωνικών εκπομπών ή συσκευές εγγραφής ήχου ή εικόνων ή συσκευές αναπαραγωγής εικόνων, είτε όχι. Οθόνες βίντεο και οι συσκευές προβολής εικόνας από βίντεο	22.271.938	21.005.056	-6%
8516'	Θερμαντήρες νερού και θερμοσυσκευές που βυθίζονται στο νερό, ηλεκτρικοί. Ηλεκτρικές συσκευές για τη θέρμανση του χώρου ή για παρόμοιες χρήσεις. Ηλεκτροθερμικές συσκευές για την περιποίηση των μαλλιών (π.χ. συσκευές στεγνώματος, ηλεκτρικά μπιγκουτί κ.α.)	11.652.073	13.360.182	15%
8544'	Σύρματα και καλώδια για ηλεκτροτεχνική χρήση, μονωμένα (έστω και μονωμένα με φωτοευαίσθητο βερνίκι ή οξειδωμένα ηλεκτρολυτικά) και άλλοι μονωμένοι ηλεκτρικοί αγωγοί, έστω και με εξαρτήματα σύνδεσης.	11.378.728	12.761.161	12%
8536'	Συσκευές ηλεκτρικές, για το κλείσιμο, τη διακοπή, την προστασία ή τη σύνδεση ηλεκτρικών κυκλωμάτων (π.χ. διακόπτες, ηλεκτρονόμοι, ασφάλειες, αντιστάσεις στα κύματα ηλεκτρισμού, φιν και πρίζες, υποδοχές λαμπτήρων ντουί και κουτιά σύνδεσης).	6.548.713	12.655.462	93%
8523'	Συχνοδιαμορφωμένες φέρουσες ήχου και παρόμοια μέσα εγγραφής προπαρασκευασμένα για εγγραφή, χωρίς εγγραφή (εκτός ειδών κεφαλαίου 37)	9.363.388	6.383.708	-32%
8504'	Μετασηματιστές ηλεκτρικοί, ηλεκτρικοί μετατροπείς (π.χ. ανορθωτές) καθώς και πηνία επαγωγικής αντίδρασης και άλλα πηνία επαγωγής. Μέρη τους.	4.056.374	5.195.299	28%
8509'	Οικιακές συσκευές, ηλεκτρομηχανικές, με ενσωματωμένο ηλεκτρικό κινητήρα	2.765.367	3.960.525	43%
8518'	Μικρόφωνα και τα υποστηρίγματα αυτών (εκτός των ασυρμάτων με ενσωματωμένο πομπό). Μεγάφωνα, έστω και σε προστατευτικό περίβλημα. Ακουστικά, έστω και συνδυασμένα με μικρόφωνο (εκτός από τηλεφωνικές συσκευές, συσκευές διευκόλυνσης της ακοής)	5.820.998	3.898.360	-33%
8542'	Ολοκληρωμένα κυκλώματα και ηλεκτρονικές μικροσυναρμολογήσεις	6.316.368	2.954.073	-53%
8539'	Λαμπτήρες πυράκτωσης και εκκένωσης, ό. συμπ. τα είδη με την ονομασία φάροι και προβολείς σφραγισμένοι, λαμπτήρες υπεριωδών ή υπέρυθρων ακτίνων και λαμπτήρες τόξου, ηλεκτρικοί	2.479.092	2.673.403	8%
8541	Δίοδοι, τρανζίστορ και παρόμοιες διατάξεις με ημιαγωγό	1.235.058	2.412.041	95%

84- Πυρηνικοί αντιδραστήρες, λέβητες, μηχανές

		2018	2019	Μεταβολή
8471'	Μηχανές επεξεργασίας δεδομένων, αυτόματες, και μονάδες αυτών. Μαγνητικές ή οπτικές διατάξεις ανάγνωσης, μηχανές εγγραφής των δεδομένων σε υπόθεμα με κωδικοποιημένη μορφή και μηχανές επεξεργασίας των δεδομένων αυτών, π.δ.κ.α.	33.294.876	37.232.597	12%
8418'	Ψυγεία και καταψύκτες τύπου ντουλαπιού, καταψύκτες και ψυκτικές συσκευές βαθείας ψύξεως τύπου κιβωτίου και άλλο υλικό, μηχανές και συσκευές για την παραγωγή ψύχους, με ηλεκτρικό ή άλλο εξοπλισμό. Αντλίες θερμότητας	12.467.398	12.296.972	-1%
8415'	Συσκευές τεχνητού κλίματος, που αποτελούνται από ανεμιστήρα με κινητήρα και διατάξεις για τη μεταβολή της θερμοκρασίας και της περιεκτικότητας του αέρα σε υγρασία, ό. συμπ. εκείνες στις οποίες ο υγρομετρικός βαθμός δεν μπορεί να ρυθμιστεί ανεξάρτητα	10.199.647	9.365.383	-8%
8450'	Μηχανές για το πλύσιμο των ρούχων, έστω και με διάταξη στεγνώματος. Μέρη των προαναφερθέντων	6.631.995	6.803.423	3%
8422'	Πλυντήρια πιάτων. Μηχανές και συσκευές για τον καθαρισμό ή το στέγνωμα φιαλών ή άλλων δοχείων. Μηχανές και συσκευές για την πλήρωση, την πωμάτιση και τη σφράγιση φιαλών, κουτιών, σάκων ή άλλων δοχείων ή για την επικόλληση ετικετών σε αυτά.	3.496.444	4.018.408	15%
8421'	Μηχανές και συσκευές φυγόκεντρες, ό. συμπ. οι μηχανές στινίματος (εκτός εκείνων για το διαχωρισμό ισοτόπων). Συσκευές για τη διήθηση ή το καθάρισμα υγρών ή αερίων (εκτός των τεχνητών νεφρών)	3.348.434	3.967.404	18%
8443'	Μηχανές και συσκευές εκτύπωσης, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι εκτυπωτικές συσκευές με εκτόξευση μελάνης (εκτός από πολυγράφους εκτυπωτικού τύπου ή μεμβρανών, μηχανές εκτύπωσης διευθύνσεων και άλλες εκτυπωτικές μηχανές γραφείου	3.743.967	3.709.398	-1%
8414'	Αεραντλίες ή αντλίες κενού συμπίεστές αέρος ή άλλων αερίων και ανεμιστήρες.	3.189.618	3.709.394	16%
8431'	Μέρη που αναγνωρίζονται ότι προορίζονται αποκλειστικά ή κυρίως για τις μηχανές και συσκευές των κλάσεων 8425 έως 8430, π.δ.κ.α.	4.013.988	3.627.791	-10%
8409'	Μέρη που αναγνωρίζονται ότι προορίζονται αποκλειστικά ή κύρια για εμβολοφόρους κινητήρες εσωτερικής καύσης, π.δ.κ.α.	4.597.612	3.613.687	-21%
8467	Εργαλεία χειρωνακτικού χειρισμού, λειτουργίας με πεπιεσμένο αέρα, υδραυλικής λειτουργίας ή με αυτοδύναμο μη ηλεκτρικό κινητήρα, καθώς και τα εξαρτήματά τους	2.540.162	3.329.952	31%

30- Φαρμακευτικά προϊόντα

		2018	20189	Μεταβολή
3004'	Φάρμακα (εκτός από τα προϊόντα των κλάσεων 3002, 3005 ή 3006) που αποτελούνται από προϊόντα αναμειγμένα ή μη αναμειγμένα, παρασκευασμένα για θεραπευτικούς ή προφυλακτικούς σκοπούς, που παρουσιάζονται με μορφή δόσεων, κ.α.	71.835.470	87.634.244	22%
3002'	Αίμα ανθρώπου. Αίμα ζώων παρασκευασμένο για θεραπευτικές, προφυλακτικές ή διαγνωστικές χρήσεις. Αντιοροί και άλλα κλάσματα του αίματος και τροποποιημένα ανοσολογικά προϊόντα, είτε λαμβάνονται μέσω βιολογικών/τεχνολογικών διαδικασιών είτε όχι.	18.986.089	26.291.980	38%
3006'	Φαρμακευτικά παρασκευάσματα και προϊόντα που αναφέρονται στις διακρίσεις 3006.10.10 έως 3006.60.90	989.551	1.890.855	91%
3005'	Βαμβάκι, γάζες, ταινίες και ανάλογα είδη π.χ. επίδεσμοι, τσιρότα, σιναπισμοί, εμποτισμένα ή καλυμμένα με ουσίες φαρμακευτικές ή συσκευασμένα για τη λιανική πώληση, για ιατρικούς, χειρουργικούς, οδοντιατρικούς ή κτηνιατρικούς σκοπούς	1.351.730	1.378.044	2%
3001'	Αδένες και άλλα όργανα για οποθεραπεία, αποξηραμένα, έστω και σε σκόνη. Εκχυλίσματα αδένων ή άλλων οργάνων ή των εκκρίσεών τους, για οποθεραπεία. Ηπαρίνη και τα άλατά της. Άλλες ουσίες ανθρώπινης ή ζωϊκής προέλευσης.	47.872	54.599	14%
3003'	Φάρμακα (εκτός από τα προϊόντα των κλάσεων 3002, 2005 ή 3006) που αποτελούνται από προϊόντα αναμειγμένα μεταξύ τους, παρασκευασμένα για θεραπευτικούς ή προφυλακτικούς σκοπούς, αλλά που δεν παρουσιάζονται με μορφή δόσεων.	80.715	3.436	-96%

39-Πλαστικές ύλες

		2018	2019	Μεταβολή
3920'	Πλάκες, φύλλα, μεμβράνες, ταινίες και λουρίδες, από πλαστικές ύλες μη κυψελώδεις, μη ενισχυμένα ούτε με απανωτές στρώσεις, ούτε όμοια συνδυασμένα με άλλες ύλες, χωρίς υπόθεμα, μη κατεργασμένα ή κατεργασμένα μόνο στην επιφάνεια ή κομμένα μόνο σε σχήμα	4.893.651	14.211.825	190%
3921'	Πλάκες, φύλλα, μεμβράνες, ταινίες και λουρίδες, από πλαστικές ύλες, ενισχυμένα, με απανωτές στρώσεις, με υπόθεμα ή όμοια συνδυασμένα με άλλες ύλες, ή από κυψελώδη προϊόντα, μη κατεργασμένα ή κατεργασμένα μόνο στην επιφάνεια ή κομμένα μόνο σε σχήμα τε	6.908.051	10.254.734	48%
3923'	Είδη μεταφοράς ή συσκευασίας, από πλαστικές ύλες. Πώματα, καπάκια, καψούλια και άλλες διατάξεις κλεισίματος, από πλαστικές ύλες	7.514.172	8.155.107	9%
3926'	Τεχνουργήματα από πλαστικές ύλες ή από άλλες των κλάσεων 3901 -3914, π.δ.κ.α.	3.979.670	6.919.643	74%
3924'	Πιατικά, άλλα είδη νοικοκυριού ή οικιακής οικονομίας, είδη υγιεινής και καλλωπισμού, από πλαστικές ύλες (εκτός από μπιανιέρες, ντουσιέρες, νιπτήρες, μπιντέδες, λεκάνες αποχωρητηρίου και τα καθίσματα και τα καλύμματά τους, καζανάκια αποχωρητηρίου κ.α.	5.448.088	5.572.477	2%
3917'	Σωλήνες κάθε είδους και τα εξαρτήματά τους συνδέσεις, γωνίες, αρμοί	3.165.841	3.580.516	13%
3925'	Είδη εξοπλισμού για κατασκευές, από πλαστικές ύλες, π.δ.κ.α.	2.870.792	3.400.803	18%
3909'	Ρητίνες αμινικές, ρητίνες φαινολικές και πολυουρεθάνες, σε αρχικές μορφές	1.566.036	3.299.972	111%
3907'	Πολυακετάλες, άλλοι πολυαιθέρους και ρητίνες-εποξειδία, σε αρχικές μορφές. Πολυανθρακικά άλατα, ρητίνες-αλκύδια, πολυεστέρες αλλυλικοί και άλλοι πολυεστέρες, σε αρχικές μορφές	1.307.997	1.763.000	35%
3901'	Πολυμερή του αιθυλενίου σε αρχικές μορφές	1.618.259	1.697.523	5%
3903'	Πολυμερή του στυρολίου σε αρχικές μορφές.	723.544	1.593.641	120%
3906'	Πολυμερή ακρυλικά σε αρχικές μορφές	750.712	1.078.780	44%

72-Χυτοσίδηρος, σίδηρος, χάλυβας

		2018	2019	Μεταβολή
7214'	Ράβδοι από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβα, που έχουν απλώς σφυρηλατηθεί, ελαθεί, εφελκυσθεί ή διελαθεί σε θερμή κατάσταση, καθώς και εκείνες που έχουν υποστεί στρίξιμο μετά την έλαση	35.495.217	36.414.127	3%
7216'	Είδη με καθορισμένη μορφή από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβα, π.δ.κ.α.	6.751.421	6.361.851	-6%
7213'	Χοντρόσυρμα από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβα, ακανόνιστα περιελιγμένο	7.420.495	5.846.044	-21%
7210'	Πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβα, με πλάτος ≥ 600 mm, που έχουν ελαθεί σε θερμή ή ψυχρή κατάσταση, επιστρωμένα με άλλο μέταλλο ή επενδυμένα	4.326.308	5.527.342	28%
7208'	Πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβα, με πλάτος ≥ 600 mm, που έχουν ελαθεί σε θερμή κατάσταση, μη επιστρωμένα με άλλο μέταλλο, ούτε επενδυμένα	3.317.405	3.641.706	10%
7219'	Πλατέα προϊόντα έλασης από ανοξείδωτο χάλυβα, με πλάτος ≥ 600 mm, που έχουν ελαθεί σε θερμή ή σε ψυχρή κατάσταση	1.365.003	832.116	-39%
7212'	Πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβα, με πλάτος < 600 mm, που έχουν ελαθεί σε θερμή ή σε ψυχρή κατάσταση, επιστρωμένα με άλλο μέταλλο ή επενδυμένα	511.637	606.660	19%
7222'	Ράβδοι και είδη με καθορισμένη μορφή, από ανοξείδωτο χάλυβα, π.δ.κ.α.	272.342	342.801	26%
7217'	Σύρματα από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβα, περιελιγμένα ακανόνιστα ή σε πηνία	279.877	321.090	15%
7211'	Πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβα, με πλάτος < 600 mm, που έχουν ελαθεί σε θερμή ή σε ψυχρή κατάσταση, μη επιστρωμένα με άλλο μέταλλο, ούτε επενδυμένα	576.753	313.991	-46%

73-Τεχνουργήματα από χυτοσίδηρο, σίδηρο, χάλυβα

		2018	2019	Μεταβολή
7308'	Κατασκευές και μέρη κατασκευών (π.χ. γέφυρες και τμήματα γεφυρών, θυρίδες κλεισιδάων, πύργοι, πυλώνες, στύλοι, κολώνες, ικριώματα, στέγες, ζευκτά στέγης, πύλες, πόρτες, παράθυρα καθώς και τα πλαίσια και οι περικαλύψεις αυτών, κατώφλια, πατζούρια, κ.α.	16.570.170	33.300.438	101%
7306'	Σωλήνες και κοίλα είδη με καθορισμένη μορφή (π.χ. συγκολλημένα, καρφωτά, θηλυκωμένα ή με απλώς συνενωμένα άκρα), από σίδηρο ή χάλυβα (εκτός από σωλήνες χωρίς συγκόλληση, καθώς και σωλήνες με κυκλική εσωτερική και εξωτερική εγκάρσια τομή)	7.260.778	6.651.012	-8%
7326'	Τεχνουργήματα από σίδηρο ή χάλυβα, π.δ.κ.α. (εκτός εκείνων που έχουν χυτευθεί)	3.423.546	3.842.348	12%
7304'	Σωλήνες και κοίλα είδη με καθορισμένη μορφή, χωρίς συγκόλληση, από σίδηρο (εκτός από χυτοσίδηρο) ή χάλυβα	1.294.474	2.319.302	79%
7307'	Σύνδεσμοι, συμπλέκτες και ζεύκτες σωληνώσεων (π.χ. καμπύλες ή περιβλήματα)	1.431.538	1.902.862	33%
7310'	Δεξαμενές, βαρέλια, τύμπανα, μπιτόνια, κουτιά και παρόμοια δοχεία, από σίδηρο ή χάλυβα, για ύλες παντός τύπου (εκτός των συμπιεσμένων ή υγροποιημένων αερίων), με χωρητικότητα ≤ 300 l, χωρίς μηχανικές ή θερμοτεχνικές διατάξεις	1.329.819	1.669.065	26%
7321'	Θερμάστρες, λέβητες με εστία, μαγειρεία (έστω και εκείνα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν βοηθητικά για την κεντρική θέρμανση), σχάρες ψησίματος, μαγκάλια, καμινάτα υγραερίου, θερμαντήρες φαγητών και παρόμοιες μη ηλεκτρικές συσκευές για οικιακή χρήση	1.051.943	1.202.750	14%
7309'	Δεξαμενές, βαρέλια, κάδοι και παρόμοια δοχεία, από σίδηρο ή χάλυβα, για ύλες παντός τύπου (εκτός των συμπιεσμένων ή υγροποιημένων αερίων), με χωρητικότητα > 300 l, χωρίς μηχανικές ή θερμοτεχνικές διατάξεις, έστω και με εσωτερική επένδυση ή θερμομόνωση	529.343	1.091.745	106%
7318'	Βίδες, μπουλόνια, περικόχλια (παξιμάδια), καρφιά μακριά με σπείρωμα (στριφόνια), άγκιστρα με σπείρωμα, καζανόκαρφα (πριτσίνια), κοπίλιες, σφήνες, ροδέλες (ό. συμπ. τα γκρόβερ και οι ασφαλειοδακτύλιοι) και παρόμοια είδη, από σίδηρο ή χάλυβα	922.892	971.433	5%
7323'	Είδη οικιακής χρήσης ή οικιακής οικονομίας και μέρη αυτών, από σίδηρο ή χάλυβα: Μαλλί από σίδηρο ή χάλυβα. Σπόγγοι, παταβούρες, γάντια και παρόμοια είδη για τον καθαρισμό, τη στίλβωση και παρόμοιες χρήσεις, από σίδηρο ή χάλυβα	701.846	743.337	6%
7324'	Είδη υγιεινής ή ευπρεπισμού και τα μέρη αυτών, από σίδηρο ή χάλυβα (εκτός από μπιτόνια, κουτιά και παρόμοια δοχεία της κλάσης 7310, ντουλαπάκια-φαρμακεία, ντουλάπες με κρεμάστρες και άλλα έπιπλα του κεφαλαίου 94, καθώς και είδη κρουνοποιίας)	752.270	723.621	-4%
7305'	Σωλήνες, κυκλικής διατομής και εξωτερικής διαμέτρου $< 406,4$ mm, που παράγονται από πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή χάλυβα (π.χ. συγκολλημένοι ή καρφωμένοι) $> 406,4$ mm, που παράγονται από πλατέα προϊόντα	8.324.307	713.317	-91%

95-Παιχνίδια για παιδιά ή ενήλικες, είδη αθλητισμού

		2018	2019	Μεταβολή
9503'	Παιχνίδια για παιδιά (εκτός από τροχοφόρα παιχνίδια, στα οποία μπορούν να επιβιβασθούν και με τα οποία μπορούν να μετακινηθούν παιδιά, αμαξάκια για κούκλες και κούκλες που απλώς αναπαριστούν ανθρώπους). Μικροκατασκευές για παιχνίδι ή διασκέδαση.	50.976.151	52.969.781	4%
9504'	Παιχνίδια συντροφιάς, ό. συμπ. τα παιχνίδια που λειτουργούν με μηχανισμό, τα σφαιριστήρια (μπιλιάρδα), τα τραπέζια για τυχερά παιχνίδια και τα αυτόματα παιχνίδια τύπου μπόουλινγκ	2.219.118	1.946.241	-12%
9506'	Συσκευές και εξοπλισμός για τη γενική φυσική αγωγή, τη γυμναστική, τον ελαφρύ ή βαρύτερο αθλητισμό και άλλα αθλήματα (ό. συμπ. η επιτραπέζια αντισφαίριση) ή υπαίθρια παιχνίδια, που δεν κατονομάζονται ούτε αναφέρονται αλλού στο κεφάλαιο αυτό.	1.999.942	1.661.209	-17%
9505'	Είδη για γιορτές, καρναβάλι ή άλλες διασκέδασεις, ό. συμπ. τα είδη για ταχυδακτυλουργίες ή για αστεϊσμό, π.δ.κ.α.	255.030	267.828	5%
9507'	Καλάμια ψαρέματος, αγκίστρια και άλλα είδη για το ψάρεμα με αρμίδι. Απόχες για ψάρια, δίκτυα για πεταλούδες και παρόμοια δίκτυα. Δολώματα (εκτός εκείνων της κλάσης 9208 ή 9705) και παρόμοια είδη κυνηγιού	82.633	164.300	99%
9508'	Περιστερεφόμενα οχήματα για διασκέδαση, κούνιες, περίπτερα σκοποβολής και άλλα είδη πλανόδιων επιχειρήσεων. Τσίρκα, θηριοτροφεία και περιοδεύοντες θίασοι (εκτός από περίπτερα πώλησης εμπορευμάτων), κ.ά.	57.866	122.665	112%

21-Διάφορα παρασκευάσματα διατροφής

		2018	2019	Μεταβολή
2106'	Παρασκευάσματα διατροφής π.δ.κ.α.	22.442.559	27.905.120	24%
2101'	Εκχυλίσματα, αποστάγματα και συμπυκνώματα καφέ, τσαγιού ή ματέ και παρασκευάσματα με βάση τα προϊόντα αυτά ή με βάση τον καφέ, το τσάι ή το ματέ. Ρίζες κιχωρίου φρυγμένες και άλλα φρυγμένα υποκατάστατα του καφέ και τα εκχυλίσματα, αποστάγματα, κ.α.	9.828.310	9.382.517	-5%
2105'	Παγωτά, έστω και αν περιέχουν κακάο	6.590.378	6.520.635	-1%
2103'	Παρασκευάσματα για σάλτσες και σάλτσες παρασκευασμένες. Αρτύματα και καρυκεύματα, σύνθετα. Αλεύρι από σινάπι, έστω και παρασκευασμένο, και μουστάρδα	3.407.986	3.734.575	10%
2104'	Παρασκευάσματα για σούπες και ζωμούς. Σούπες και ζωμοί παρασκευασμένα. Είδη διατροφής με μορφή παρασκευασμάτων που αποτελούνται από ένα τέλεια ομογενοποιημένο μείγμα από περισσότερες βασικές ουσίες, όπως κρέας, ψάρι, λαχανικά, φρούτα, κ.ά.	1.247.118	1.380.597	11%
2102'	Ζύμες, ενεργές ή αδρανείς. Άλλοι αδρανείς μονοκύτταροι μικροοργανισμοί. Σκόνες για το φούσκωμα της ζύμης, παρασκευασμένες (εκτός από μονοκύτταρους μικροοργανισμούς που είναι συσκευασμένοι ως φάρμακα)	560.051	702.671	25%

62-Ενδύματα και συμπληρώματά τους

		2018	2019	Μεταβολή
6204'	Κουστούμια-ταγιέρ, σύνολα, ζακέτες, φορέματα, φούστες, φούστες-παντελόνια (ζιπ-κίλντ), παντελόνια μακριά (ό. συμπ. τα παντελόνια μέχρι το γόνατο και παρόμοια παντελόνια), φόρμες με τιράντες (σαλοπέτ) και παντελόνια κοντά (σορτζ), για γυναίκες ή κορίτσια	12.454.628	12.509.491	0,4%
6206'	Μπλουζές και μπλουζές-πουκάμισα σεμιζιέ, για γυναίκες ή κορίτσια (εκτός των πλεκτών, καθώς και εκτός από φανελάκια)	9.240.441	8.376.492	-9%
6203'	Κουστούμια, σύνολα, σακάκια, παντελόνια μακριά (ό. συμπ. τα παντελόνια μέχρι το γόνατο και παρόμοια παντελόνια), φόρμες με τιράντες (σαλοπέτ) και παντελόνια κοντά (σορτζ), για άντρες ή αγόρια (εκτός των πλεκτών, κ.α.	5.605.066	5.479.476	-2%
6210'	Ενδύματα από πύλημα ή από ύφασμα μη υφασμένο, έστω και εμποτισμένα, επιχρισμένα, επικαλυμμένα ή με απανωτές στρώσεις, καθώς και ενδύματα από υφάσματα, άλλα από πλεκτά, συνδυασμένα με καουτσούκ ή εμποτισμένα, επιχρισμένα ή επικαλυμμένα με πλαστική ύλη	1.407.383	2.038.335	45%
6205'	Πουκάμισα για άντρες ή αγόρια (εκτός των πλεκτών, καθώς και εκτός από νυχτικά και φανελάκια)	1.744.378	1.875.574	8%
6202'	Παλτά (ό. συμπ. τα κοντά παλτά), κάπες, άνορακ, αντανεμικά, μπουφάν και παρόμοια είδη, για γυναίκες ή κορίτσια (εκτός των πλεκτών, καθώς και εκτός από κουστούμια- ταγιέρ, σύνολα, ζακέτες blazers και παντελόνια)	1.473.742	1.522.646	3%
6211'	Φόρμες αθλητικές (προπόνησης), κουστούμια και σύνολα του σκι, μαγιό και σλιπ μάνιου καθώς και άλλα ενδύματα, π.δ.κ.α. (εκτός των πλεκτών)	1.620.030	1.436.630	-11%
6201'	Παλτά (ό. συμπ. τα κοντά παλτά), κάπες, άνορακ, αντανεμικά, μπουφάν και παρόμοια είδη, για άντρες ή αγόρια (εκτός των πλεκτών, καθώς και εκτός από κουστούμια, σύνολα, σακάκια blazers και παντελόνια)	1.232.180	1.305.713	6%
6209'	Ενδύματα και συμπληρώματα του ενδύματος, από υφαντουργικά προϊόντα παντός τύπου, για βρέφη (εκτός των πλεκτών, καθώς και εκτός από σκούφους)	1.505.891	959.986	-36%
6212'	Στηθόδεσμοι, ζώνες-κορσέδες, κορσέδες, τιράντες, καλτσοδέτες, ζαρτιέρες και παρόμοια είδη, καθώς και μέρη αυτών, από υφαντουργικά προϊόντα υλών παντός τύπου, έστω και ελαστικά, ό. συμπ. τα πλεκτά (εκτός από ζώνες και λαστέξ εξ ολοκλήρου από καουτσούκ	757.607	868.615	15%
6214'	Σάλια, εσάρπες, φουλάρια, κασκόλ, μαντήλες, βέλα και παρόμοια είδη (εκτός των πλεκτών)	149.335	165.240	11%
6207'	Φανελάκια, σλιπ και άλλα σόβρακα, νυχτικά, πιτζάμες, ρόμπες και σακάκια μάνιου, ρόμπες δωματίου και παρόμοια είδη, για άντρες ή αγόρια (εκτός των πλεκτών)	161.477	138.207	-14%
6217'	Συμπληρώματα του ενδύματος, έτοιμα και μέρη ενδυμάτων ή συμπληρωμάτων του ενδύματος, από υφαντουργικά προϊόντα παντός τύπου, π.δ.κ.α. (εκτός των πλεκτών)	298.612	134.845	-55%

33- Αιθέρια έλαια, προϊόντα αρωματοποιίας, καλλυντικά

		2018	2019	Μεταβολή
3304'	Προϊόντα ομορφιάς ή φτιασιδώματος (μακιγιάζ) παρασκευασμένα και παρασκευάσματα για τη συντήρηση ή τη φροντίδα του δέρματος (εκτός από τα φάρμακα), στα οποία περιλαμβάνονται και τα αντιηλιακά παρασκευάσματα και τα παρασκευάσματα για το μαύρισμα.	18.333.874	18.190.925	-1%
3305'	Παρασκευάσματα για τα μαλλιά	7.484.554	8.075.913	8%
3307'	Παρασκευάσματα για πριν το ξύρισμα, για το ξύρισμα και για μετά το ξύρισμα, αποσμητικά σώματος, παρασκευάσματα για λουτρά, αποτριχωτικά, άλλα προϊόντα αρωματοποιίας ή καλλωπισμού παρασκευασμένα και άλλα καλλυντικά παρασκευάσματα.	7.032.411	7.605.879	8%
3306'	Παρασκευάσματα για την υγιεινή του στόματος και των δοντιών, στα οποία περιλαμβάνονται και οι σκόνες και κρέμες για τη διευκόλυνση της στερέωσης των οδοντοστοιχιών. Νήματα που χρησιμοποιούνται για τον καθαρισμό των μεσοδοντίων διαστημάτων	4.188.693	5.167.839	23%
3303'	Αρώματα και κολώνιες (εκτός από λοσιόν ξυρίσματος λοσιόν after shave και αποσμητικά σώματος, καθώς και εκτός από λοσιόν για τα μαλλιά)	1.651.040	1.664.252	1%
3302'	Μείγματα ευωδών ουσιών και μείγματα, στα οποία περιλαμβάνονται και τα αλκοολούχα διαλύματα, με βάση μία ή περισσότερες από αυτές τις ουσίες, των τύπων που χρησιμοποιούνται ως πρώτες ύλες στη βιομηχανία. Άλλα παρασκευάσματα που βασίζονται σε ευώδεις ουσίες	773.507	884.236	14%
3301'	Αιθέρια έλαια, αποτεπνωμένα ή μη, στα οποία περιλαμβάνονται και εκείνα με την ονομασία πηγμένα ή απόλυτα. Ρητινοειδή. Εκχυλισμένες ελαιορητινές. Συμπυκνώματα αιθερίων ελαίων σε λίπη, μη πηκτικά έλαια, κεριά ή ανάλογες ύλες.	150.982	121.104	-20%

19-Παρασκευάσματα και είδη ζαχαροπλαστικής

		2018	2019	Μεταβολή
1905'	Προϊόντα αρτοποιίας, ζαχαροπλαστικής ή μπισκοτοποιίας, έστω και με προσθήκη κακάου, όστιες, κάψουλες κενές των τύπων που χρησιμοποιούνται για φάρμακα, αζυμοσφραγίδες, ξεραμένες ζύμες από αλεύρι ή άμυλο κάθε είδους σε φύλλα και παρόμοια προϊόντα	14.201.991	16.343.850	15%
1901'	Εκχυλίσματα βίνης, καθώς και παρασκευάσματα διατροφής από αλεύρια, σιμιγδάλια, άμυλα κάθε είδους ή εκχυλίσματα βίνης, που δεν περιέχουν σκόνη κακάου ή περιέχουν σε αναλογία < 40% κατά βάρος υπολογιζόμενο με βάση την πλήρη απολίπανση, π.δ.κ.α.	11.913.166	12.218.493	3%
1902'	Ζυμαρικά εν γένει έστω και ψημένα ή παραγεμισμένα με κρέας ή άλλες ουσίες ή και αλλιώς παρασκευασμένα, όπως τα спагeтa, μακαρόνια, νουγιες, λαζάνια, gnocchi, ραβιόλια, κανελόνια, καθώς και αράπικο σιμιγδάλι (κους-κους), κ.α.	4.568.182	4.563.309	0%
1904'	Τρόφιμα που λαμβάνονται από τη διόγκωση ή φρύξη δημητριακών ή προϊόντων δημητριακών, όπως π.χ. καλαμπόκι σε νιφάδες κορν-φλέικς, καθώς και δημητριακά (εκτός από καλαμπόκι) σε κόκκους, ή υπό μορφή νιφάδων ή άλλων επεξεργασμένων κόκκων	3.092.650	4.054.798	31%

22-Ποτά

		2018	2019	Μεταβολή
2202'	Νερά, στα οποία περιλαμβάνονται και τα μεταλλικά και τα αεριούχα νερά, με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών ή αρωματισμένα, και άλλα μη αλκοολούχα ποτά (εκτός από τους χυμούς φρούτων ή λαχανικών και το γάλα)	17.415.561	21.788.565	25%
2204'	Κρασιά από νωπά σταφύλια, στα οποία περιλαμβάνονται και τα εμπλουτισμένα με αλκοόλη κρασιά. Μούστος σταφυλιών, που έχει υποστεί μερική ζύμωση και που έχει αποκτημένο αλκοολικό τίτλο > 0,5% vol ή που έχει πρόσθετο αποκτημένο αλκοολικό τίτλο > 0,5% vol	5.548.446	6.009.435	8%
2201'	Νερά, στα οποία περιλαμβάνονται και τα φυσικά ή τεχνητά μεταλλικά νερά και τα αεριούχα νερά, χωρίς προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών ούτε αρωματισμένα. Πάγος και χιόνι	4.758.681	5.374.799	13%
2208'	Αιθυλική αλκοόλη μη μετουσιωμένη, με κατ' όγκο αλκοολικό τίτλο < 80% vol-αποστάγματα, ηδύποτα (λικέρ) και άλλα οινοπνευματώδη ποτά (εκτός από σύνθετα αλκοολούχα παρασκευάσματα των τύπων που χρησιμοποιούνται για την παρασκευή ποτών)	2.126.920	1.913.002	-10%
2203'	Μπίρα από βύνη	1.802.377	1.517.954	-16%
2209'	Ξίδια, βρώσιμα, που προέρχονται από ζύμωση και υποκατάστατα ζυδιών που λαμβάνονται από οξικό οξύ	297.560	296.520	0%
2206'	Μηλίτης, απίτης, υδρόμελι και άλλα ποτά που προέρχονται από ζύμωση. Μείγματα ποτών που προέρχονται από ζύμωση καθώς και μείγματα ποτών που προέρχονται από ζύμωση και μη αλκοολούχων ποτών, π.δ.κ.α. (εκτός από μύτρα, κρασί από νωπά σταφύλια, μούστο, κ.α.	114.899	185.885	62%

04-Γαλακτοκομικά και μέλι

		2018	2019	Μεταβολή
0406'	Τυριά και πηγμένο γάλα για τυρί	17.375.481	20.525.613	18%
0403'	Βουτυρόγαλα, πηγμένο γάλα και πηγμένη κρέμα, γιαούρτι, κεφίρ και άλλα γάλατα και κρέμες που έχουν υποστεί ζύμωση ή έχουν καταστεί όξινα, έστω και συμπυκνωμένα ή αρωματισμένα, έστω και με προσθήκες	4.281.480	4.273.630	0%
0402'	Γάλα και κρέμα γάλακτος (ανθόγαλα) που δεν είναι συμπυκνωμένα ή με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών.	3.054.651	3.185.154	4%
0401'	Γάλα και κρέμα γάλακτος (ανθόγαλα) που δεν είναι συμπυκνωμένα και δεν περιέχουν ζάχαρη ή άλλα γλυκαντικά.	1.719.719	1.504.490	-13%
0407'	Αυγά πτηνών με το τσόφλι τους, νωπά, διατηρημένα ή βρασμένα.	1.092.996	1.348.753	23%
0405'	Βούτυρο, όπου περιλαμβάνεται το αφυδατωμένο βούτυρο και το βουτυρέλαιο γκί, και άλλες λιπαρές ουσίες προερχόμενες από το γάλα καθώς και γαλακτοκομικοί πολτοί με αλοιφώδη υφή.	1.282.547	1.296.291	1%
0409'	Μέλι φυσικό	1.158.667	1.209.610	4%
0404'	Ορός γάλακτος, έστω και συμπυκνωμένος ή με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών. Προϊόντα που αποτελούνται από φυσικά συστατικά του γάλακτος, έστω και με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών, π.δ.κ.α.	307.880	354.548	15%

Εισαγωγές της Ελλάδος από την Κύπρο σε 2ψήφια ανάλυση

	2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2018	% συνόλου	2019	% συνόλου	Μεταβολή
85	Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά και μέρη τους	66.346.250	15,39%	68.948.255	16,77%	4%
29	Οργανικά χημικά προϊόντα	53.748.797	12,47%	43.054.405	10,47%	-20%
30	Φαρμακευτικά προϊόντα	57.633.174	13,37%	34.327.118	8,35%	-40%
90	Όργανα και συσκευές οπτικής, φωτογραφίας, κινηματογραφίας, ιατροχειρουργικής	26.932.087	6,25%	34.237.489	8,33%	27%
84	Πυρηνικοί αντιδραστήρες, λέβητες, μηχανές	29.223.135	6,78%	27.567.548	6,71%	-6%
07	Βρώσιμα λαχανικά	18.374.314	4,26%	21.844.281	5,31%	19%
72	Χυτοσίδηρος, σίδηρος, χάλυβας	17.573.350	4,08%	19.696.450	4,79%	12%
04	Γάλα και προϊόντα γαλακτοκομίας, αυγά πτηνών, μέλι	13.544.290	3,14%	15.290.307	3,72%	13%
33	Καλλυντικά	8.449.317	1,96%	10.675.670	2,60%	26%
09	Καφές τσάι μπαχαρικά	8.812.196	2,04%	9.205.179	2,24%	4%
23	Υπολείμματα διατροφής, ζωοτροφές	5.881.252	1,36%	7.504.198	1,83%	28%
39	Πλαστικές ύλες	8.866.445	2,06%	7.418.049	1,80%	-16%
61	Πλεκτά Ενδύματα και συμπληρώματα αυτών	5.966.268	1,38%	6.786.976	1,65%	14%
64	Υποδήματα	5.957.795	1,38%	5.666.316	1,38%	-5%
71	Πολύτιμες πέτρες/μέταλλα και κοσμήματα	2.530.867	0,59%	5.386.858	1,31%	113%
02	Βρώσιμα κρέατα και παραπροϊόντα σφαγίων	891.273	0,21%	4.906.901	1,19%	451%
22	Αλκοολούχα ποτά και ξύδι	4.638.816	1,08%	4.498.690	1,09%	-3%
15	Λίπη και λάδια ζωικά ή φυτικά	5.848.565	1,36%	4.407.786	1,07%	-25%
48	Χαρτί και χαρτόνι	5.767.318	1,34%	4.376.409	1,06%	-24%
62	Ενδύματα και συμπληρώματα αυτών	4.359.965	1,01%	4.283.039	1,04%	-2%
03	Ιχθυρά	4.803.508	1,11%	4.267.276	1,04%	-11%
91	Ωρολογοποιία	4.516.581	1,05%	4.099.676	1,00%	-9%
32	Δερμικά/βαφικά εκχυλίσματα, χρωστικές ύλες, βερνίκια	2.636.717	0,61%	3.859.036	0,94%	46%
95	Παιχνίδια για παιδιά ή ενήλικες, αθλητικά είδη	3.692.287	0,86%	3.573.261	0,87%	-3%
44	Ξυλεία και τεχνουργήματα, ξυλοκάρβουνα	3.253.311	0,75%	3.384.822	0,82%	4%
87	Αυτοκίνητα, ποδήλατα, άλλα οχήματα για χερσαίες μεταφορές και μέρη τους	2.957.600	0,69%	3.349.130	0,81%	13%
27	Όρυκτα καύσιμα, λάδια, ασφαλτώδεις ύλες	2.857.478	0,66%	2.978.214	0,72%	4%
94	Έπιπλα, φωτεινές πινακίδες και παρόμοια είδη	3.419.689	0,79%	2.922.663	0,71%	-15%
24	Καπνά και βιομηχανοποιημένα υποκατάστατα καπνού	2.741.875	0,64%	2.921.472	0,71%	7%
73	Τεχνουργήματα από χυτοσίδηρο, σίδηρο ή χάλυβα	2.239.499	0,52%	2.495.992	0,61%	11%

78	Μόλυβδος και τεχνουργήματα αυτού	3.300.067	0,77%	2.430.338	0,59%	-26%
38	Προϊόντα χημικών βιομηχανιών	3.210.599	0,74%	2.316.842	0,56%	-28%
08	Καρποί και φρούτα βρώσιμα	2.692.514	0,62%	2.175.987	0,53%	-19%
20	Παρασκευάσματα λαχανικών, καρπών και φρούτων	2.991.607	0,69%	2.022.201	0,49%	-32%
88	Αεροπλοΐα. Διαστημοπλοΐα	1.106.423	0,26%	1.801.825	0,44%	63%
43	Γουνοδέρματα και γουναρικά	1.346.364	0,31%	1.784.949	0,43%	33%
21	Διάφορα παρασκευάσματα διατροφής	1.596.296	0,37%	1.767.745	0,43%	11%
34	Σαπούνια, παρασκευάσματα πλυσίματος, κεριά	1.743.073	0,40%	1.752.164	0,43%	1%
76	Αργίλιο και τεχνουργήματα από αργίλιο	2.863.481	0,66%	1.507.305	0,37%	-47%
49	Προϊόντα εκδοτικών οίκων και γραφικών τεχνών	1.339.146	0,31%	1.345.888	0,33%	1%
31	Λιπάσματα	274.245	0,06%	1.335.752	0,32%	387%
19	Παρασκευάσματα με βάση τα δημητριακά, τα άλευρα, κλπ, είδη ζαχαροπλαστικής	1.731.099	0,40%	1.324.955	0,32%	-23%
74	Χαλκός και τεχνουργήματα από χαλκό	1.030.610	0,24%	1.193.317	0,29%	16%
89	Θαλάσσια και ποτάμια ναυσιπλοΐα	391.046	0,09%	1.062.702	0,26%	172%
70	Γυαλί και τεχνουργήματα από γυαλί	524.389	0,12%	1.027.779	0,25%	96%
40	Καουτσούκ και τεχνουργήματα από καουτσούκ	1.198.777	0,28%	908.601	0,22%	-24%
42	Τεχνουργήματα από δέρμα, είδη ταξιδιού και σελοποιίας	1.667.882	0,39%	866.959	0,21%	-48%
56	Βάτες, υφάσματα, νήματα, σπάγκοι, κλπ	717.756	0,17%	839.105	0,20%	17%
69	Προϊόντα κεραμεικής	908.244	0,21%	797.962	0,19%	-12%
35	Λευκοματώδεις ύλες, προϊόντα με βάση τα τροποποιημένα άμυλα, κόλλες	613.251	0,14%	795.033	0,19%	30%
41	Δέρματα (άλλα από γουνοδέρματα)	980.994	0,23%	738.249	0,18%	-25%
18	Κακάο και παρασκευάσματα αυτού	1.062.382	0,25%	558.523	0,14%	-47%
54	Συνθετικές ή τεχνητές ίνες, συνεχείς	88.864	0,02%	552.639	0,13%	522%
16	Παρασκευάσματα από κρέατα, ψάρια, μαλακόστρακα	331.633	0,08%	522.379	0,13%	58%
83	Τεχνουργήματα από κοινά μέταλλα	2.025.410	0,47%	466.673	0,11%	-77%
11	Προϊόντα αλευροποιίας, βύνη, άμυλα	363.527	0,08%	427.418	0,10%	18%
96	Διάφορα τεχνουργήματα	1.066.794	0,25%	425.007	0,10%	-60%
05	Άλλα προϊόντα ζωικής προέλευσης	2.395.494	0,56%	389.212	0,09%	-84%
63	Άλλα έτοιμα υφαντουργικά είδη, μεταχειρισμένα ενδύματα	279.911	0,06%	370.547	0,09%	32%
06	Φυτά ζωντανά και προϊόντα ανθοκομίας	745.699	0,17%	326.782	0,08%	-56%
52	Βαμβάκι	672.258	0,16%	310.304	0,08%	-54%
17	Ζάχαρα και ζαχαρώδη	724.535	0,17%	277.475	0,07%	-62%
55	Συνθετικές ή τεχνητές ίνες, μη συνεχείς	354.596	0,08%	276.109	0,07%	-22%
25	Αλάτι, θείο, γαίες, ασβέστης, γύψος, τσιμέντα	1.758.460	0,41%	255.759	0,06%	-85%
82	Εργαλεία, μαχαιροπίρουνα και μέρη αυτών	271.364	0,06%	218.538	0,05%	-19%
28	Ανόργανα χημικά προϊόντα	329.276	0,08%	193.176	0,05%	-41%
68	Τεχνουργήματα από πέτρες, γύψο, τσιμέντο, κ.ά.	245.784	0,06%	183.580	0,04%	-25%
12	Σπέρματα και καρποί ελαιώδεις, βιομηχανικά και φαρμακευτικά φυτά	277.723	0,06%	166.203	0,04%	-40%
93	Όπλα, πυρομαχικά και μέρη τους	117.564	0,03%	165.238	0,04%	41%

99	Εμπιστευτικά, Εφοδιασμοί	50.300	0,01%	155.985	0,04%	210%
59	Υφάσματα εμποτισμένα, επιχρισμένα, επικαλυμμένα	19.795	0,00%	146.068	0,04%	638%
01	Ζώα ζωντανά	9.520	0,00%	145.217	0,04%	1425%
97	Αντικείμενα τέχνης και αρχαιοτήτων	103.300	0,02%	136.130	0,03%	32%
10	Δημητριακά	68.739	0,02%	126.295	0,03%	84%
50	Μετάξι	23.150	0,01%	99.837	0,02%	331%
47	Πολτοί από ξύλο, χαρτί για ανακύκλωση	142.186	0,03%	80.921	0,02%	-43%
58	Ειδικά υφάσματα, δαντέλες, κεντήματα	164.380	0,04%	78.014	0,02%	-53%
13	Γόμες, ρητίνες, φυσικά εκχυλίσματα	8.786	0,00%	53.888	0,01%	513%
46	Τεχνουργήματα σπαρτοπλεκτικής και καλαθοποιίας	25.174	0,01%	45.031	0,01%	79%
57	Τάπητες	14.232	0,00%	42.675	0,01%	200%
65	Καλύμματα κεφαλής και μέρη τους	30.710	0,01%	42.040	0,01%	37%
60	Υφάσματα πλεκτά	82.588	0,02%	39.871	0,01%	-52%
67	Φτερά και πούλουλα κατεργασμένα, τεχνητά άνθη και συναφή είδη	6.693	0,00%	33.510	0,01%	401%
53	Άλλες υφαντικές ίνες, νήματα και υφάσματα από χαρτί	1.870	0,00%	33.331	0,01%	1682%
37	Φωτογραφικά ή κινηματογραφικά προϊόντα	94.368	0,02%	26.828	0,01%	-72%
98	Βιομηχανικά συγκροτήματα εξαγόμενα βάσει Κανονισμού (ΕΚ) 840/96 Επιτροπής	431.057	0,10%	11.780	0,003%	-97%
51	Μαλλί, νήματα και υφάσματα από χοντρότριχες	0	0,000%	8.429	0,002%	
86	Οχήματα και υλικό για σιδηροδρομικές γραμμές	0	0,000%	7.642	0,002%	
66	Ομπρέλες για τη βροχή και τον ήλιο και μέρη τους	10.796	0,003%	7.477	0,002%	-31%
75	Νικέλιο και τεχνουργήματα αυτού	0	0,000%	2.576	0,001%	
92	Μουσικά όργανα και μέρη τους	111.797	0,026%	1.730	0,000%	-98%
79	Ψευδάργυρος και τεχνουργήματα	1.929	0,000%	1.504	0,000%	-22%
14	Πλεκτικές ύλες και άλλα προϊόντα φυτικής προέλευσης	3.400	0,001%	483	0,000%	-86%
36	Πυρίτιδες, εκρηκτικές ύλες και είδη αυτών	0	0,000%	109	0,000%	
	ΣΥΝΟΛΟ	431.181.778	100,00%	411.142.057	100,00%	-5%

Τετραμήφια ανάλυση κυριότερων κατηγοριών

85-Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά και μέρη τους

		2018	2019	Μεταβολή
8517'	Ηλεκτρικές συσκευές για την ενσύρματη τηλεφωνία ή την ενσύρματη τηλεγραφία, όπου συμπεριλαμβάνονται οι συσκευές ενσύρματης τηλεφωνίας με ασυρματικές χειροσσκευές (ακουστικά) και οι συσκευές τηλεπικοινωνίας.	35.293.624	29.259.828	-17%
8533'	Αντιστάσεις ηλεκτρικές, ό. συμπ. οι ρεοστάτες και τα ποτενσιόμετρα (εκτός από θερμαντικές αντιστάσεις)	15.831.794	19.218.112	21%
8544'	Σύρματα και καλώδια (ό. συμπ. τα ομοαξονικά καλώδια) για ηλεκτροτεχνική χρήση, μονωμένα (έστω και μονωμένα με φωτοευαίσθητο βερνίκι ή οξειδωμένα ηλεκτρολυτικά) και άλλοι μονωμένοι ηλεκτρικοί αγωγοί, έστω και με εξαρτήματα σύνδεσης.	443.431	3.246.599	632%
8518'	Μικρόφωνα και τα υποστηρίγματα αυτών (εκτός των ασυρμάτων με ενσωματωμένο πομπό). Μεγάφωνα, έστω και σε προστατευτικό περίβλημα. Ακουστικά, έστω και συνδυασμένα με μικρόφωνο.	2.279.945	3.195.662	40%
8523'	Συχνοδιαμορφωμένες φέρουσες ήχου και παρόμοια μέσα εγγραφής προπαρασκευασμένα για εγγραφή, χωρίς εγγραφή (εκτός από τα είδη του κεφαλαίου 37)	2.620.054	2.099.153	-20%
8543'	Μηχανές και συσκευές με δική τους λειτουργία, ηλεκτρικές, που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού στο κεφάλαιο 85	1.567.241	1.083.320	-31%

29- Οργανικά χημικά προϊόντα

		2018	2019	Μεταβολή
2933'	Ενώσεις ετεροκυκλικές μόνο με ετεροάτομο(ετεοάτομα) αζώτου	17.583.743	12.875.872	-27%
2918'	Οξέα καρβοξυλικά που περιέχουν συμπληρωματικές οξυγονούχες ομάδες και οι ανυδρίτες, τα αλογονίδια, υπεροξειδία, υπεροξέα τους. Τα αλογονωμένα, σουλφονωμένα, νιτροωμένα ή νιτροδωμένα παράγωγά τους	8.727.675	10.259.065	18%
2932'	Ενώσεις ετεροκυκλικές μόνο με ετεροάτομο αζωτού	7.727.588	4.090.987	-47%
2935	Σουλφοναμίδες	186.193	3.541.909	1802%
2934'	Νουκλεινικά οξέα και τα άλατά τους· ενώσεις ετεροκυκλικές (εκτός από ενώσεις μόνο με ετεροάτομο(ετεοάτομα) αζωτού ή αζώτου)	7.602.120	3.432.371	-55%
2941'	Αντιβιοτικά	3.231.072	2.126.972	-34%
2937'	Ορμόνες φυσικές ή αναπαραγμένες με σύνθεση. Τα παράγωγά τους που χρησιμοποιούνται κυρίως ως ορμόνες. Άλλα στεροειδή που χρησιμοποιούνται κυρίως ως ορμόνες	2.684.530	2.045.679	-24%
2942'	Αμιγείς οργανικές ενώσεις καθορισμένης χημικής σύστασης, π.δ.κ.α.	3.619.726	1.672.169	-54%

30- Φαρμακευτικά προϊόντα

		2018	2019	Μεταβολή
3004'	Φάρμακα (εκτός από τα προϊόντα των κλάσεων 3002, 3005 ή 3006) που αποτελούνται από προϊόντα αναμειγμένα ή μη αναμειγμένα, παρασκευασμένα για θεραπευτικούς ή προφυλακτικούς σκοπούς, που παρουσιάζονται με μορφή δόσεων.	40.542.796	19.644.197	-52%
3006'	Φαρμακευτικά παρασκευάσματα και προϊόντα που αναφέρονται στις διακρίσεις 3006.10.10 έως 3006.60.90	6.496.803	7.910.970	22%
3003'	Φάρμακα (εκτός από τα προϊόντα των κλάσεων 3002, 2005 ή 3006) που αποτελούνται από προϊόντα αναμειγμένα μεταξύ τους, παρασκευασμένα για θεραπευτικούς ή προφυλακτικούς σκοπούς.	6.134.696	3.467.926	-43%
3005'	Βαμβάκι, γάζες, ταινίες και ανάλογα είδη π.χ. επίδεσμοι, τσιρότα, σιναπισμοί, εμποτισμένα ή καλυμμένα με ουσίες φαρμακευτικές ή συσκευασμένα για τη λιανική πώληση, για ιατρικούς, χειρουργικούς, οδοντιατρικούς ή κτηνιατρικούς σκοπούς.	3.290.553	2.004.556	-39%
3002'	Αίμα ανθρώπου. Αίμα ζώων παρασκευασμένο για θεραπευτικές, προφυλακτικές ή διαγνωστικές χρήσεις. Αντιοροί και άλλα κλάσματα του αίματος και τροποποιημένα ανοσολογικά προϊόντα, είτε λαμβάνονται μέσω βιολογικών/τεχνολογικών διαδικασιών είτε όχι.	311.566	418.794	34%
3001'	Αδένες και άλλα όργανα για οποθεραπεία, αποξηραμένα, έστω και σε σκόνη. Εκχυλίσματα αδένων ή άλλων οργάνων ή των εκκρίσεων τους, για οποθεραπεία. Ηπαρίνη και τα άλατά της. Άλλες ουσίες ανθρώπινης ή ζωϊκής προέλευσης.	1.320	340	-74%

90- Όργανα και συσκευές

		2018	2019	Μεταβολή
9021'	Ορθοπεδικές συσκευές και άλλες ορθοπεδικές διατάξεις, ό. συμπ. τα δεκανίκια, οι ιατροχειρουργικές ζώνες και οι επίδεσμοι. Νάρθηκες και άλλες διατάξεις για τη θεραπεία καταγμάτων. Προθέσεις και άλλα είδη προθετικής. Συσκευές για τη διευκόλυνση της ακοής	9.841.659	14.545.895	48%
9018'	Όργανα και συσκευές για ιατρική, χειρουργική, οδοντιατρική ή κτηνιατρική χρήση, ό. συμπ. οι σπινθηρογράφοι και άλλες συσκευές ηλεκτροθεραπείας, καθώς και συσκευές για τον έλεγχο της οξύτητας της όρασης, π.δ.κ.α.	9.079.670	11.090.392	22%
9026'	Όργανα και συσκευές για τη μέτρηση ή τον έλεγχο της παροχής, της στάθμης, της πίεσης ή των άλλων μεταβλητών μεγεθών των υγρών ή των αερίων, π.χ. μετρητές παροχής, δείκτες στάθμης υγρών ή αερίων, μανόμετρα, μετρητές θερμότητας.	214.434	649.571	203%
9022'	Συσκευές ακτίνων X και συσκευές που χρησιμοποιούν τις ακτινοβολίες άλφα, βήτα και γάμα, έστω και για ιατρική, χειρουργική, οδοντιατρική ή κτηνιατρική χρήση, ό. συμπ. οι συσκευές ακτινογραφίας ή ακτινοθεραπείας, οι σωλήνες ακτίνων X και άλλες διατάξεις.	244.842	635.837	160%

84- Πυρηνικοί αντιδραστήρες, λέβητες, μηχανές

		2018	2019	Μεταβολή
8471'	Μηχανές επεξεργασίας δεδομένων, αυτόματες, και μονάδες αυτών. Μαγνητικές ή οπτικές διατάξεις ανάγνωσης, μηχανές εγγραφής των δεδομένων σε υπόθεμα με κωδικοποιημένη μορφή και μηχανές επεξεργασίας των δεδομένων αυτών, π.δ.κ.α.	7.940.278	5.123.488	-35%
8421'	Μηχανές και συσκευές φυγόκεντρες, ό. συμπ. οι μηχανές στινίματος (εκτός εκείνων για το διαχωρισμό ισοτόπων). Συσκευές για τη διήθηση ή το καθαρίσμα υγρών ή αερίων (εκτός των τεχνητών νεφρών)	2.954.225	4.637.047	57%
8413'	Αντλίες για υγρά, έστω και με μετρική διάταξη (εκτός εκείνων που είναι από κεραμεικούς ύλες, καθώς και εκτός από ιατρικές αντλίες απορρόφησης εκκρίσεων ή ιατρικές αντλίες που φέρονται επί του σώματος ή είναι εμφυτευμένες σε αυτό). Ανυψωτές υγρών	1.439.825	3.214.002	123%
8409'	Μέρη που αναγνωρίζονται ότι προορίζονται αποκλειστικά ή κύρια για εμβολοφόρους κινητήρες εσωτερικής καύσης, π.δ.κ.α.	2.371.837	3.199.664	35%
8473'	Μέρη και εξαρτήματα (εκτός από κιβώτια, προστατευτικά καλύμματα και παρόμοια είδη) που αναγνωρίζονται ότι προορίζονται αποκλειστικά ή κύρια για τις μηχανές ή συσκευές των κλάσεων 8469 έως 8472, π.δ.κ.α.	569.551	1.631.221	186%
8415'	Συσκευές τεχνητού κλίματος, που αποτελούνται από ανεμιστήρα με κινητήρα και διατάξεις για τη μεταβολή της θερμοκρασίας και της περιεκτικότητας του αέρα σε υγρασία, ό. συμπ. εκείνες στις οποίες ο υγρομετρικός βαθμός δεν μπορεί να ρυθμιστεί ανεξάρτητα	3.252.215	1.028.195	-68%

07- Βρώσιμα λαχανικά

		2018	2019	Μεταβολή
0701'	Πατάτες, νωπές ή διατηρημένες με απλή ψύξη	15.935.836	18.405.521	15%
0710'	Λαχανικά, άβραστα ή βρασμένα στο νερό ή στον ατμό, κατεψυγμένα	1.270.444	1.578.088	24%
0702'	Ντομάτες, νωπές ή διατηρημένες με απλή ψύξη	202.599	402.474	99%

4.2: Χρήσιμες Διευθύνσεις

1. Ελληνικές Αρχές

Πρεσβεία της Ελλάδος gremb.nic@mfa.gr	Τηλ: 00357 22 445111, 22 445122
Γραφείο ΟΕΥ ecocom-nicosia@mfa.gr	Τηλ: 00357 22 672219, 22 672604
Προξενικό Γραφείο grcon.nic@mfa.gr	Τηλ: 00357 22 445050
Γραφείο Δημόσιας Διπλωματίας grpress@cytanet.com.cy	Τηλ: 00357 22 665683
Προξενικό Λιμεναρχείο hma.ammochoistou@hcg.gr	Τηλ: 00357 25 576326
Γραφείο ΕΟΤ ntogcy@cytanet.com.cy	Τηλ. 00357 22 873022-3

2. Υπουργεία - Υπηρεσίες

Υπουργείο Οικονομικών : Λευκωσία, τηλ. 0035722602723, φαξ 602747 , e-mail: registry@mof.gov.cy , ιστοσελίδα: <http://mof.gov.cy/gr/>

Γενικό Λογιστήριο/ Δ/ση Δημοσίων Συμβάσεων (Υπουργείο Οικονομικών): Λευκωσία, τηλ. 0035722605050, φαξ 605051, e-mail: cyepro-helpdesk@eurodyn.com

Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου: τηλ. 0035722602129, φαξ 661313, e-mail: enquiries@cystat.mof.gov.cy , ιστοσελίδα: https://www.mof.gov.cy/mof/cystat/statistics.nsf/index_gr/index_gr?OpenDocument

Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη (Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας): Λευκωσία, τηλ. 0035722404301-2, 404388, φαξ 404336, e-mail: deptcomp@drcor.mcit.gov.cy, ιστοσελίδα: http://www.mcit.gov.cy/mcit/drcor/drcor.nsf/index_gr/index_gr?OpenDocument

Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Επενδύσεων (Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας): Λευκωσία, τηλ. 00357 22 441133, φαξ 441134, e-mail: info@investcyprus.org.cy , ιστοσελίδα: www.investcyprus.org.cy

Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων: Λευκωσία, τηλ. 0035722401600, φαξ 670993, e-mail: administration@mlsi.gov.cy , ιστοσελίδα: www.mlsi.gov.cy

Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου: Λευκωσία, τηλ. 0035722201000, φαξ 201020, e-mail: eac@eac.com.cy , ιστοσελίδα: <https://www.eac.com.cy/EL/Pages/default.aspx>

Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου: Λευκωσία, τηλ. 0035722712300, φαξ 570308, e-mail: info@cse.com.cy, ιστοσελίδα: www.cse.com.cy

Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος : Λευκωσία, τηλ. 0035722408300, φαξ 408343, e-mail: registry@moa.gov.cy , ιστοσελίδα: www.moa.gov.cy

Υφυπουργείο Ναυτιλίας: τηλ 0035725848100, φαξ: 25848200, e-mail: maritimeadmin@dms.gov.cy, ιστοσελίδα: https://www.dms.gov.cy/dms/shipping.nsf/home_en/home_en?openform

3. Εμπορικά & Βιομηχανικά Επιμελητήρια – Επιχειρηματικοί Σύνδεσμοι

Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο: Λευκωσία, τηλ. 0035722889800, φαξ 669048, e-mail: chamber@ccci.org.cy, ιστοσελίδα: <https://ccci.org.cy/>

Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Λευκωσίας: Λευκωσία, τηλ.: 00357 22 889600, φαξ 667433, e-mail: reception@ccci.org.cy, ιστοσελίδα: www.ncci.org.cy

Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Λεμεσού: Λεμεσός, τηλ. 0035725855000, φαξ 661655, e-mail: info@limassolchamber.eu, ιστοσελίδα: www.limassolchamber.eu

Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Λάρνακας: Λάρνακα, τηλ. 0035724823855, φαξ 628281, e-mail: lcci@spidernet.com.cy, ιστοσελίδα: www.larnakachamber.com.cy

Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Πάφου: Πάφος, τηλ. 0035726818173, φαξ 944602, e-mail: info@pcci.org.cy, ιστοσελίδα: <https://www.pcci.org.cy/>

Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αμμοχώστου: Λεμεσός, τηλ. 0035725370165, φαξ 370291, e-mail: info@famagustachamer.org.cy, ιστοσελίδα: www.famagustachamber.org.cy

Επιχειρηματικός Σύνδεσμος Κύπρου-Ελλάδας: Λευκωσία, τηλ. 0035722889890, φαξ 667593, e-mail: cypirusgreece@ccci.org.cy, ιστοσελίδα: www.cypirus-greece.org

Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων Κύπρου: Λευκωσία, τηλ. 0035722665102, φαξ 669459, e-mail: info@oeb.org.cy, ιστοσελίδα: <https://www.oeb.org.cy/>

Επιστημονικό Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου: Λευκωσία, τηλ. 0035722877644, φαξ 730373, e-mail: cypirus@etek.org.cy, ιστοσελίδα: <https://www.etek.org.cy/>

4. Τράπεζες

Κεντρική Τράπεζα Κύπρου: Λευκωσία, τηλ. 0035722714100, φαξ 714959, ιστοσελίδα: <https://www.centralbank.cy/>, e-mail: cbcinfo@centralbank.cy

Σύνδεσμος Τραπεζών Κύπρου: Λευκωσία, τηλ 0035722664293, φαξ 665135, e-mail: info@acb.com.cy, ιστοσελίδα: <http://acb.com.cy/?lang=el>

5. Διοργανωτές Εκθέσεων

IMH: Λευκωσία, τηλ 0035722505555, φαξ 679820, e-mail: info@imhbusiness.com , ιστοσελίδα: www.imh.com.cy

Display Art Plc: Λευκωσία, τηλ 0035722485420, φαξ 485933, e-mail: info@displayartgroup.com, ιστοσελίδα: www.displayartgroup.com

Arvani Investments Ltd : Λευκωσία, τηλ. 0035722315477, φαξ 357 22314106, email: info@arvani.com.cy

CK Matrix Exhibition Partners: Λευκωσία, τηλ 0035722898999, φαξ 35722898995, email: info@ckmatrix.com ιστοσελίδα: <http://ckmatrix.com/en/>

FMW Financial Media Way : Λευκωσία, τηλ 0035722432005, φαξ 35722342006, email: info@fmw.com.cy, ιστοσελίδα: <http://www.fmw.com.cy>

6. Τουρισμός

Υπουργείο Τουρισμού: Λευκωσία, τηλ. 00357 22 691100, φαξ 331644, e-mail: cytour@visitcyprus.com , ιστοσελίδα : www.tourism.gov.cy

Παγκόπιος Σύνδεσμος Ξενοδόχων - ΠΑΣΥΞΕ : τηλ. 0035722452820, φαξ 375460, e-mail: cha@cyprushotelassociation.org , ιστοσελίδα: www.cyprushotelassociation.org

Σύνδεσμος Ταξιδιωτικών Πρακτόρων Κύπρου – ACTA: τηλ. 0035722666435, φαξ 660330, e-mail: acta@acta.org.cy, ιστοσελίδα: www.acta.org.cy

Σύνδεσμος Τουριστικών Επιχειρήσεων Κύπρου - ΣΤΕΚ: τηλ. 00357 22374433, φαξ 374466, e-mail: info@acte.com.cy ιστοσελίδα: www.acte.com.cy

Cyprus Hotels: ιστοσελίδα www.cyprus-hotels.com

7. Διπλωματικές Αποστολές

Υπουργείο Εξωτερικών: Λευκωσία, τηλ. 0035722401000, φαξ 22661881, ιστοσελίδα: http://www.mfa.gov.cy/mfa/mfa2016.nsf/mfa50_gr/mfa50_gr?OpenDocument